

DIRVA

Nr. 68

Birželis-June 14, 1963

Cleveland, Ohio

Prezidento kalba... sovietams

FORMALIAI J. F. KENNEDY KALBĖJO WASHINGTONO UNIVERSITETO ABSOLVENTAMS, TACIAU IŠ TIKRO TAS AMERIKIEČIŲ MELNĖS RUSAMS PAREIŠKIMAS BUVO SKIRTAS KREMLIAUS TAIKOS PARTIJOS SUSTIPRINIMUI. — VISA NELAIMĖ TAME, KAD TOJI PARTIJA TĖRA GUDRIOS BOLŠEVIKŲ PROPAGANDOS KŪRINYS, EGZISTUOJĄS TIK WASHINGTONO KREMLINOLOGISTŲ VAIZDUOTĖJE IR JAV PREZIDENTO GRAŽBILYSTĖ BEI NAUJOS DERYBOS DĖL ATOMINIŲ BANDYMO SUVARŽYMO MASKVOJE GALI BŪTI PALAIKYTOS JAV BAILUMO ŽENKLU.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Pereitą savaitgalį prezidentas J.F. Kennedy lankėsi JAV Vakaryje dalyje ir net pasiekė Havajus, kur pasakė kalbą burmistrų konferencijoje. Toje kelionėje staiga atėjo mintis padaryti viešą pareiškimą ir JAV užsienio politikos reikalais. Bent tokį įspūdį susidarė jį lydėję laikraštininkai. Ir iš tikrųjų, sekma dieni vakare buvo užaliarumoti radijo ir televizijos tinklai, pranešant, kad prezidentas pirmadienį American Universiteto Washingtono išleistuvių proga pasakys labai svarbią kalbą.

Besiklausant tos kalbos, kilo klausimas, kam prezidentas tą savo kalbą skiria. Pagrindiniai tos kalbos punktai buvo pranešimai apie Maskvoje atnaujinamas derybas dėl atominių bandymų suvaržymo ir kad JAV, dar prieš tą susitarimą, susilaikys nuo tokių bandymų atmosferoje jei ir kiti kraštai jų nedarys. Tė du pareiškimai buvo lydimi gražių sakinių bei žodžių virtinės, kurie aiškiai leido suprasti, kad toji kalba buvo taikoma ne Washingtono universiteto absolventams, bet ... sovietams.

Reikalas tame, kad Maskvoje dar šį mėnesį posėdžiaus kompartijos viršūnės, o po to, liepos mėnesį, ten pat prasidės pasitarimai su Kinijos komunistais dėl bendros komunistų politikos generalinės linijos nustatymo. Atrodo, kad prezidentas sutiko su nuomone tų 'kremlinologistų', kurie tiki, kad vargšas, taikos trokštąs Nikita Chruščiovas atsidūrė didelėje bėdoje -- jį spaudžianti 'karo partija' viduje ir Kinijos komunistai iš išorės. Kad

palaičius Kremliaus taikos partiją, JAV prezidentas nutarė pareikšti, kad taika turinti būti protinių žmonių galutinis tikslas. Nors amerikiečiams ir nepatinka komunizmo asmeninės laisvės ir orumo paneigimas, tačiau -- aiškino prezidentas -- jie turi 'peregzaminuoti' savo pažiūrą į Sovietų Sąjungą ir neleisti save apgauti propagandos, kuri rusams sudaro iškraipytą kitos pusės vaizdą! Amerikiečius ir rusus, tarp kitų jausmų, jungia ir pasibaisėjimas karu. Prezidentas čia rado reikalo pabrėžti, kad amerikiečiai ir rusai niekada nėra kariavę vieni prieš kitus ir kad bent koks ateities karas jų kraštus paversia pirmaisiais taikiniais. Tuo atveju: "Viskas, ką sukūrėme, viskas dėl ko dirbome, būtų sunaikinta."

Žinoma, po tokios kalbos Kremliaus 'taikos partija', jei tokia iš tikro egzistuoja, turėtų pakelti galvą ir sakyti: "Žiūrėkit, Kennedy iš esmės neblogas ir reikėtų su juo susidėti!" Nelaimė tame, kad tokia partija tik vaidenasi Washingtono, iš tikro sovietų kompartijos viršūnės turi tik vieną rūpestį, būtent, kaip savo naudai išreikšti savo pažiūrą 100% sutikimą su Nikitos Sergejevičiaus nuomone. Ir jei kas ten kalba už karą ar taiką -- tai daro tik su Chruščiovo sutikimu.

Būdinga, kad pirmosios žinios apie nesutikimus Kremliaus viršūnėse buvo paskelbtos Italijos komunistų laikraščiuose UNITA ir PAESA SIERA. Žinant komunistų santvarką, sunku patikėti, kad tai būtų padaryta be Nikitos žinios. Tai buvo šių metų

balandžio mėn. pradžioje. Kiek vėliau britų 'kremlinologistas' Crankshaw pasiskelbė žinąs 'iš gerai informuotų sovietinių šaltinių', kad Kremliuje įvyksią pasikeitimų, kurie galėsį paveikti paties Chruščiovo pozicijas. Po to pats Chruščiovas paėmė žodį ir balandžio 24 d. pareiškė, kad jis negalėsįs savo pozicijų partijoje ir vyriausybėje išlaikyti amžinai. Iš viso to buvo padaryta išvada, kad N. Chruščiovas yra bėdoje ir prasidėjo kalbos apie būsimąjį Chruščiovo įpėdinį. Bet visi galimi įpėdiniai, kaip pvz., sunkiai susirgęs Kozlovas, Brešnievas, Kosyginas, Poljanski, Šelepin, Rudakov ir kaip jie ten visi vadinasi, iš tikro yra tik 'pieškės' be asmenybės, kurias stumdo pats Chruščiovas. Tik jis ir vien jis valdo Kremlių ir pagal reikalą iškelia 'karo' ar 'taikos' partijas.

Kiek kitaip atrodo sanytkiai su Kinijos komunistais. Aišku, kad jie kada nors gali sudaryti pavojų pačiai Sovietų Sąjungai. Iš kitos pusės, jie kol kas gana lengvai gali rasti bendrą kalbą, siekiant kai kuriuos bendrus konkrečius siekius. Ir labai gali būti, kad kiniečiai cituos Kennedy kalbą, kaip įrodymą savo tezes, kad Jungtinės Amerikos Valstybės tėra 'popierinis tigras'. Taip pat galimas daiktas, kad pats Chruščiovas laikys tąją kalbą amerikiečių bailumo įrodymu. Tuo atveju ji tik padidins jo apetitus.

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

* CASTRO DAR IŠ MASKVOS PRAŠĖS AUDIENCIJOS PAS POPIEŽIŲ, kuris buvo besutinkąs Kubos diktatorių priimti, bet liga sutrukdė tų planų įgyvendinimą.

* SOV. SĄJUNGOS VYKDOMA ŠNIPINĖJIMO AKCIJA JA VALSTYBĖSE yra pasiekusi dar istorijoje negirdėtą aktyvumą, praneša FBI direktorius J. Edgar Hoover. Sovietų bloko valstybės turi šiame krašte 761 diplomatinis atstovus su 1,066 žeimų nariais, kurių daugumo paruošti ir vykdo sovietų saugumo agentams pavestus uždavinius.

* BESIPLEČIANTI IR PAVOJINGAS RIBAS SIEKianti INTEGRACIJOS PROBLEMA JA VALSTYBĖSE, pareikalavusi jau keletos gyvybių, išplaukianti ne vien iš rasinės neapykantos ir segregacijos, bet daugiau iš socialinės padėties, vargu ar bus išspręsta mokyklų durų atidarymu negrams. Darbų pareikalavimą lydi reikalavimai specialistų ir prityrimo. Negrų išsileidimas į priemiesių rajonus gali sumažinti nekiln. turto vertę, bet irgi neišsprendžia bedarbių problemos.

Bendrojo Pabaltiečių Komiteto pobūvyje Washingtono gegužės 28 d. buvo paminėta Amerikos Balse veikiančių pabaltiečių tarnybų 12 metų sukaktis ir pagerbtas JAV Informacijos Agentūros ir Amerikos Balso direktorius E. Murrow, jam įteikiant gražų pabaltiečių adresą. Nuotraukoje iš kairės: Estų Tautinio Komiteto pirmininkas J. Kangur, ALT pirmininkas L. Šimutis, JAV Informacijos Agentūros direktorius E. Murrow ir Latvių Sąjungos Amerikoje pirmininkas prof. P. Lejins.

B. Rozitis nuotrauka

LIETUVOS NAUJENŲ ATRANKA

Kaip monopolistas darbdavys išnaudoja darbininką

Kauno rajoninis laikraštėlis Komunizmo Vėliava pranešė tokią džiaugsmingą naujieną: Pajiesio kolūkio traktorininkas Kazys Rimas sėjos įkarsyje savo noru 36 valandas nepaleido iš rankų traktoriaus vairo!

Vilniaus Tiesa apgailestavo,

Teisė ir įstatymai, lygybės šūkiai ir demonstracijos neišsprendžia esminių skirtumų, kuriuos iššaukia negrų spartesnis dauginimasis ir stoka priemonių jų kultūriniam ir socialiniam lygiui pakelti.

* JAV MOKSLININKAI PRIEŠINGI vyriausybės nutarimui, su laikiniam atominių ginklų bandymams.

* KAS BĖBŪTŲ IŠRINKTAS NAUJU POPIEŽIUM, paveldės daug neišspręstų problemų. Popiežiaus Jono XXIII pradėtosios reformos palietė šaltojo karo, santykių su kitų religijų ir katalikų ritualinius klausimus, kurių tolimesnis rutuliojimas ar panaikinimas priklausys nuo naujo Popiežiaus politikos.

kad apie tą herojų nebuvo daugiau papasakota. Tikra, nevaldinė, ne monopoliniam darbdaviui tarnaujanti profesinė žemės ūkio darbininkų sąjunga, patyrusi tokį įvykį, rimtai susirūpintų. Nes darbininko interesus ginanti profesinė sąjunga tokį pavyzdį laikytų pasikėsiniu išnaudoti paskutines darbininko jėgas. Darbininko interesų gynėjai stengiasi, kad nereiktų darbą dirbti ilgiau kaip 40 valandų, ar net ilgiau kaip 36 valandas per savaitę, neilgiau kaip 8 valandas per pamainą, ir žiūri, kad pamainos metu irgi būtų laiko pasistiprinti bei atsikvėpti, 36 valandas dirbti be pertraukos, net ir "savo noru", yra žalinga ir neleistina. Ypač neleistina tokios "heroiškus" rodyti kaip pavyzdį ir tuo būdu skatinti ar spauti, kad ir kiti taip darytų.

Nieko panašaus nėra "darbininkų rojuje", kur "žmogus neišnaudoja žmogaus"... Tiesa, sovietinėje santvarkoje prieš porą metų irgi pradėta trumpinti darbo savaitę iš 48 valandų ("išnaudotojiškose" kapitalizmo sąlyse jau beveik užmiršto darbo

savaitės ilgio) į 42, 41 ar net 40 valandų (ta proga imta didžiulis, kad dabar ten jau esanti "trumpiausia darbo savaitė pasaulyje")! Tačiau praktikoje monopolistinis valstybinis kapitalas ir juo disponuojanti naujoji klasė vartoja visus įmanomus botagus kuo daugiau išspausti iš darbininko "darbo našumo" (svarbiausias botagas -- vienetinė darbo atlyginimo sistema, netgi žemės ūkio darbuose!), o taip pat ir visokias moralinio - politinio spaudimo priemones, kad darbininkas "savo noru" nertųsi iš kailio kuo daugiau "pagaminti valstybei".

Todėl valdančioji klasė ir pajiesiško Kazio Rimo atveju, vietoj sudraudusi jį nuo to jam pačiam ir visiems, darbo žmonėms žalingo pavyzdžio, rodo jį kaip "darbo didvyrį", jo nežinia kiek praktiškai naudingą "vairo iš rankų nepaleidimą" vadina žygdarbiu, ragina papasakoti apie jį daugiau ir ieško daugiau tokių nesusipratėlių darbininkų tarpe.

Susipratę darbininkai tokių persitengimo pavyzdžių nemėgsta. Bet "darbo žmonių valstybėje" susipratę darbininkai neturi galimybių susiorganizuoti, kadangi jiems primesta profesinė sąjunga ne jų interesais rūpinasi. Jau prieš dešimtį metų Lietuvoje buvo populiarius pasakojimas, kuriuo pavaizduojama susipratusių darbo žmonių pažiūra į tuos iš jų tarpo, kurie persitengia į tikrą naująją klasę. Pasakodavo, kad žemės ūkio profesinė sąjunga pasižymėjusiai melžėjai paskyrė pirmą premiją -- Stalino raštų rinkinį. "Taip tau, durna boba, ir reikiai!" Tai susipratusių žmonių nuomonė ir apie premijos vertę, ir apie kvailą uolumą. Jei Pajiesio Rimas bus paskelbtas "darbo didvyriu", jo bendradarbių atsiliepinimas greičiausiai bus toks pats, kaip ir apie tą melžėją.

Pažymėtina, kad šiuo atveju yra štai kok skirtumas tarp "kapitalistinio išnaudojimo" ir tariamo "komunistinio neišnaudojimo": "išnaudotojiškose" sistemoje toks Kazys Rimas, jeigu

Šiandien ir rytoj

JUNGTINIŲ Tautų Organizacija pergyvena rimtą krizę. Jei tai būtų prekybinė bendrovė, sakytumėme -- bankrutuoja. Šiuo metu Jungtinės Tautos priklauso III valstybių. Kai kurios jų mielai moka dalį išlaidų, bet kitos, būdamos pačios ekonomiškai silpnos, ir prie geriausių norų nepajėgia sumokėti nariams uždėtų prievolių. Tačiau, viena labiausiai įsiskolinusių valstybių -- Sovietų Sąjunga (47 milijonai dolerių) sudaro ypatingą problemą, nes ji iš viso nenori mokėti nė cento ir savo argumentais duoda kitoms valstybėms blogą pavyzdį.

Sovietai atsisako finansuoti JT veiksmus Kongo, kurie buvo nutarti visuotiniame susirinkime. Jie sako, kad tik Saugumo Taryba, kur jie turi veto teisę, galinti nutarti tokius veiksmus. Sovietai visai stengiasi suparalyžuoti JT veiklą. Kai jiems nepavyko gen. sekretoriaus pakeisti "troikos" sistema, bando finansiniai sužlugdyti Jungtines Tautas.

Kai kas tvirtina, kad JT dėl to nebankrutuos, nes visvien atsiras "geraširdžių" valstybių, kurios apmokės skolą. Tų "geraširdžių" sąrašas yra Dédé Samas... šiomis dienomis į JT kasą įnešęs porą milijonų dolerių.

Pernai JT deficitas siekė 100 milijonų dolerių sumą, kuris buvo dalinai padengtas išleistais paskolos laikštais. Didesnę dalį jų nusipirko JAV. Bet šių metų pabaigoje deficitas sieks jau 140 milijonų ir nežinia, kaip jis galės būti padengtas.

★

KAUNE į kalėjimą uždarė tris nuteistuosius. Pirmasis aiškinasi kitiems:

-- Aš dirbau vaisių sandėlyje ir parnešiau savo vaikams tris obuolius. Kadangi obuoliai buvo liaudies turtas, mane nubaudė 15 metų kalėjimo...

-- Aš dirbau kolchoze, -- paaiškino antrasis, -- ir savo sergančiam žmonai parnešiau du kiaušinius. Tai buvo liaudies nuosavybė ir mane nubaudė 20 metų kalėjimo...

-- O aš nužudžiau prekybininką ir paėmiau jo pinigus. Už tai mane nubaudė 6 mėnesius...

-- Tik tai? -- nustebo pirmieji du.

-- Taip, nes tai buvo privatus prekybininkas!...

(vg)

- Bėda su tokiais klientais! Kiek darbo, o sąskaitų neapmoka...!

(Nukelta į 2 psl.)

Pirmasis vokiečių agresijos žingsnis buvo sunaikinti Lenkijos sienos užtvąra...

PASKUTINĖ SENOJO PASAULIO DIENA (1)

1939 M. RUGSĖJO 3 D. PASAULIS PERGYVENO 24 VALANDAS NERIMO, KOL BUVO NUTARTA SKELBTI II PASAULINĮ KARĄ. — LONDONE LENKIJOS AMBASADORIUS GIRDEJO PER TELEFONĄ VERKIANT CHURCHILLI. — ROMOJE GRAFAS CIANO IRAŠĖ Į SAVO DIENORAŠTĮ: "NIEKO DAUGIAU NEGALIMA PADARYTI". — PARYŽIUJE GEN. GAMELIN PASAKĖ PREMJEUI DALADIER: "MES NESAME PASIRUOŠĘ".

Sekmadienį, 1939 m. rugsėjo 3 d., Prancūzija ir Anglija paskelbė karą Vokietijai. Abiejų kraštų vyriausybės ėmėsi šio nutarimo, kad pagelbėjus, vokiečių užpultai Lenkijai. Reportaže "Paskutinė senjo pasaulio diena" kurį pradame spausdinti, atpasakojami įvykiai minutė minutė, kaip buvo stengiamasi išvengti karo ir kaip viskas baigėsi ultimatumu Vokietijai.

-- Aš tikiuos, aš tikiuos... kad Anglija garbingai išpildys savo... -- ir Churchillio balsas telefono ragely užspringo nuo ašarų. Lenkijos ambasadorius Londone Ra-

czynski išgirdo Churchillį verkiant.

Telefoną perėmė Edenas, kad baigus pasikalbėjimą. Bet jis irgi nedaug ką galėjo pasakyti Raczynskiui. Pasakė tik, kad jis trokštąs, kad jo kraštas gerbtų duotus Lenkijai įsipareigojimus ir būtų jos pusėje vokiečių agresijos atveju.

Tai buvo 1939 m. rugsėjo 2 d. vidurnaktį. Nežiūrint, kad dar buvo taika, Anglija jau susipažino su "black out" ir beveik visas Downing Street atrodė išmiręs. Tačiau 10 nr. viduje, įtempimas buvo aukščiausiam laipsnyje. Neville Chamberlain vyriausybė buvo susirinkusi posėdžiui.

Kitoje pusėje esančiame pas-

tate 11 nr. diskutavo du žmonės: Foreign Office generalinis sekretorius sir Horace ir Vokietijos ambasados spaudos attache dr. Fritz Hesse, vaidinęs specialaus Hitlerio pasiuntinio rolę. Hessei buvo pavesta perduoti Hitlerio pasiūlymus britų vyriausybei ir tuojau pat pradėti derybas.

Sir Horace leido Hessei laisvai kalbėti, jo akims nenustojus stebėti vokiečio. Jis išgirdo pareiškiant, kad Hitleris pasiruošęs "evakuoti Lenkiją ir sumo-

Neville Chamberlain, niekad nesiskiria su lietsargiu, persimetęs per petį dujokaukę, eina į vyriausybės posėdį.

kėti padarytus nuostolius su sąlyga, jei jam bus duotas Dancigas ir koridoriaus kontrolė, Anglijai būnant tarpininke konflikte su Lenkija".

Hesse dar nebuvo užmiręs von Ribbentropo, Vokietijos užsienių reikalų ministerio žodžių, perduodant instrukcijas telefonu. "Pasakykite, kad jūs veikiate Hitlerio įsakymu, kad tai nėra mano iniciatyva."

Dabar Hesse stebėjo anglo marmurinį vaidą. Buvo ilga tyla. Pagaliau sir Horace prabilo ir vokiečiai galėjo įsitikinti, iki kokio laipsnio D. Britanijos laikysena pasikeitusi po to, kai Vokietija už puolė Lenkiją.

-- Dabartinėje situacijoje, -- pasakė sir Horace, -- aš nematau, kaip mano vyriausybė galės priimti Fuererio pasiūlymus. Prezidentas Rooseveltas pažadėjo paramą jei Anglija nutartų skelbti karą ir Rusija nekovo Vokietijos pusėje.

Hesse maldavo sir Horace visvien perduoti vyriausybei pasiūlymą.

-- Tai būtų vienintelė galimybė išvengti karo, -- sakė jis, -- ir tai gal būtų ženklas, kad Hitleris pamatė savo klaidą.

Sir Horace pašoko. Ar jis turi suprasti, kad Hitleris pakeitė nuomonę ir pasiruošęs viešai išreikšti savo apgailestavimą? Tokiu atveju, dar gal būtų galimybė...

Hesse dvejėjo. Jis žinojo, kad Hitleris niekad viešai neatsispręs. Jau vien tik toks pasiūlymas jį atbaidys nuo derybų.

Sir Horace pastebėjo, kad situacija pasidarė pavojinga dėl Hitlerio klaidų ir tik dėl vieno Hitlerio. Jis pažemino Chamberlainą Muenchene. Jis taip dažnai nesilaikė savo duoto žodžio, kad juo nebegalima tikėti.

-- Jei Chamberlainas užsispirs reikalauti atsiprašymo pirma negu peržiūrėjus Hitlerio pasiūlymą, jis bus atsakomingas už karą -- atkirto Hesse.

Horace prašant, Hesse dar kartą pakartojo Hitlerio pasiūlymą. Anglas pasikėlė ir pradėjo vaikščioti po kambarį. Tuo metu įėjo vienas tarnautojų ir Horacui padavė laišką. Sir Horace atidžiai perskaitė, lyg būtų norėjęs išmokyti atmintinai ir pranešimą sudegino ant žvakės.

Kada jis atsisuko į vokiečių, jo balsas buvo pasikeitęs:

-- Aš nebegaliu Jūsų pasiūlymo perduoti vyriausybei, nes jis nebūtinai jokios galimybės būti priimtu. Prancūzija 24 valandų laikotarpį stos mūsų pusėje karan. Mussolini patvirtino, kad konflikte dėl Lenkijos laikysis nuošaliai. Prancūzijos premjeras Daladier dar nepriėmė nutarimo, bet davė suprasti kad Prancūzija karą skelbsianti tuoj pat, kai jį paskelbs Anglija. Anglija nebūtinai kito pasirinkimo, -- padarė išvadą Horace. -- Ji išstatytų savo prestižą pavojui, jei leistų vokiečiams įsivalyti Europos kontinentą. Daktare Hesse, aš įvertinu Jūsų pastangas, bet aš negaliu jums duoti kito atsakymo. Joks anglas negalėtų kitaip pasielgti.

Išvargęs dr. Hesse grįžo į Vokietijos ambasadą ir pasiuntė Hitleriui ir Ribbentropui raportą apie savo nepasisekusias pastangas.

Po pietų atstovų rūmuose Chamberlaino padarytas pranešimas, kodėl Anglija dar neskelbia karo, tarp atstovų sukėlė didelį pasipiktinimą. Vyriausybės nariai grasino pasitraukti, jei Chamberlainas tuoj pat nepasius Vokietijai ultimatumo.

Kitame numeryje: DALADIER PRISTABDO KARO PASKELBIMĄ...

Lietuvoje...

(Atkelta iš 1 psl.)

Jam būtų leista dirbti 36 valandas vietoj aštuonių, gautų atlyginimą ne už 36, o už 44 valandas. Bet Pajiesio dvare traktorininkas Rimas gavo atlyginimą tik už tiek, kiek jis dirvos suarė ar suakėjo per tas 36 valandas, vistiek, ar jis tą būtų atlikęs per tris atskiras pamainas, ar iš karto. Sau jis nieko nelaimėjo, tik darbo atlikimą gal pagreitino. Bepoilsio dirbdamas jis per tas 36 valandas net negalėjo tiek suarti ar išakėti, taigi negalėjo nei tiek uždirbti, kiek būtų galėjęs, jei būtų dirbęs tiek valandų su pertraukomis, reikiama pasilsėdamas.

Pagaliam, toki "darbo didvyriai" esti ir tikri išdavikai bendradarbių atžvilgiu. Toks gali būti tyčia viršininkų užsakytas "neišleisti iš rankų vairo" 36 valandas, nežiūrint kiek padirbs, kad tik paskui tuo pavyzdžiu remiantis būtų užsikabinimas iš kitų reikalauti neva tokio paties pasiūlymo, tik jau be simuliacijos.

Žemės ūkio darbininkui nuotokių išnaudojimų tenai nėra kur pabėgti, ir nėra kas nuo jų gina. Kazio Rimo "žygdarbis" yra tokios išnaudojimo sistemos ryškus pavyzdys. (LNA)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Paskubina Jūsų siuntinį Jūsų draugams ir giminiams į bet kurią SSSR dalį. Licensed by Vneshposilitorat

SIUNTINIAI APDRAUSTI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS — GAVEJAS NIEKO NEMOKA —

Visuose mūsų skyriuose Jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniam pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausią skyrių:

- NEW YORK, 3, N.Y. — 39 - 2nd Avenue AL 4-5456
- NEW YORK 11, N.Y. — 135 W. 14th Street CH 3-2583
- BROOKLYN 11, N.Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N.Y. — 600 Sutter Avenue DI 5-8808
- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street CH 9-6245
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
- SOUTH BOSTON, Mass. 359 West Broadway Tel. 268-0068
- BUFFALO 6, N.Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halstead Street WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St., N.W. GL 8-2256
- HAMTRAC, Mich. — 11333 Jos. Campau TO 7-1575
- HARTFORD, Conn. — 132 Franklin Avenue Tel. 233-8030
- IRVINGTON 11, N.J. — 762 Springfield Ave. ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio, 21 Fifth Ave. RI 3-0440
- YONKERS, N. Y., 235 Neppenhaw Ave.... GR 6-2681
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. .. AN 1-2994
- LAKEWOOD, N.J. — 126 - 4th Street FO 3-8569
- NEWARK 3, N.J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. LO 2-1446
- PATERSON 1, N.J. — 99 Main Street MU 4-4619
- PASSAIC, N.J. — 176 Market Street GR 2-6387
- PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson Street HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street FI 6-1571
- WATERSURY, Conn. — 6 John Street PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street SW 8-2868
- VINELAND, N.J. — W. Landis Ave., Greek Orthodox Club Bldg.

Darytas senojo pasaulio būdu

BAVARIAN'S
BEER

International Breweries, Inc., Covington, Ky.

DABAR JAU VIETINĖMIS KAINOMIS

MOKAME

4 ¹/₂ %

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

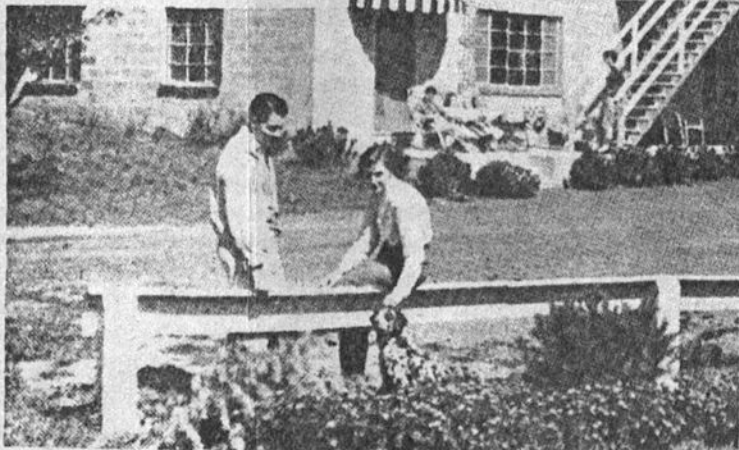
MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanaskas, Pres.

ECHO VALLEY

Lietuviai savininkai
ELENA ir JULIUS GARMAI
Visus malonius kviečia atvykti
iš anksto kreiptis:

ECHO VALLEY
ECHO LAKE, PA.
Tel. (Area 717) 424-1920.

Nuolaidos: organizacijoms, stovykloms, suvažiuojantiems.

LIETUVIŠKA VASARVIETĖ

ATIDARYTA IŠTISUS METUS.

DZIAUGSMAS — POILSIS IR RAMYBĖ POCONO KALNUOSE.

Kur vakar dienos malonumai — tampa rytdienos maloniais prisiminimais...

Puikūs ir patogūs kambariai su televizija, radijo ir voniomis, arba atskiri nameliai.

Modernus baras, didelis maudymosi baseinas ir ežerėlis, 20 akrų miško, visokiausias sportas vasarą ir žiemą, šokiai ir geras lietuviškas maistas.

DIRVA

★★★
THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915
6907 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio. Telephone: 431-6344
Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).
Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.
Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Redaguoja:
Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.
Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Dr. Juozas Bartkus, buvęs Vilties Draugijos pirmininkas, savo įnašus Vilties Draugijai padidinęs 500 dolerių.

NE IŠ TRIBŪNŲ, BET KUKLIAI ATĖJĘ DIDIEJI DARBAI

Beveik nepastebimai ALT S-gos Seimo ir Vilties draugijos posėdžių aprašymuose nuskuodo reikšmingesnieji momentai, iškilę nieji darbai ir žmonės. Nenuostabu, kai kelerių valandų laikotarpyje tenka aptarti sudėtinis kolektyvo darbas ir ateities planai. Tačiau visi gerai žinome, kad kolektyvinis organizacijų darbas atliekamas pavienių žmonių, talkon susibūrusių vienai bendrai idėjai siekti. Tie pavienių asmenų darbai yra organizacijos ašimi, kuri suka visą organizacijos ratą ir nuo tų darbų priklauso, kokia sparta užsibrėžtuose darbuose einama prie tikslo.

Vienas iš būdingų pavyzdžių buvo dr. Juozo Bartkaus, buvusio Vilties draugijos pirmininko, pareiškimas, kad jis padidinęs savo įnašą Vilties draugijai 500 dol. Ne sumoje ir ne pačiame fakte čia esmė. Esmė tame, kad dr. Juozas Bartkus tai padarė kukliai ir be fanfarų, vadovaudamasis susirinkimo dvasia ir padarytomis išvadomis, patvirtinusiomis vykdomų darbų ir užsimojimų tikslumą ir tolimesnio spartinimo ir įgyvendinimo naudą.

Dr. J. Bartkaus pavyzdys, jo prisirišimas tautinės idėjos darbams, jo asmens kuklumas, o kartu ir savo sprendimų ir veiksmų pagrįstumas, neišplaukia iš aukštai iškelto reklaminės lentos, bet iš širdies gilumos, iš įsipareigojimų artimam idėjai ir nepalaužiamos tautinės sąžinės.

Sprendimai būtų sunkiau padaromi, jei nebūtų aiškiai ir nedviprasmiškai nužviestas nuteiktas kelias, esama padėtis ir ateities perspektyvos.

Vilties draugijoje vykdomieji darbai ir planai ateičiai, pasireiškia Dirvos laikraščio leidimu, knygų leidimo pradžia ir spaus-tuvės plėtimosi siekais. Tie siekiai bazuojasi skaitlinėmis, kurių ši kartą buvo paberta apšėiai ir atvirai.

Kada nagrinėjama apyskaita, kuri išreiškia nuveiktų darbų tikslumą ir sudaro bazę ateities planams, žvalgant skaitlinių labirintus, kartais pamirštama, kad tos skaitlinės savaime neatsiranda.

Žmonių apyskaitos ir balansai sudaromi žmonių su aukštuoju mokslu, gerai apmokamų specialistų. Jei buv. Vilties d-jos valdybos išdėtininkas Andrius Mackevičius pateiktą sąskaitą už jo atliktą darbą įvedant žmonei tinkamą atskaitomybės sistemą, vedant ir tikrinant atskaitomybę ir, pagaliau, prisiklaus prie to, kad sudarius galimybę pateikti padėčiai atitinkančią apyskaitą ir balansą -- vargu ar užtektų tai sąskaitai apmokėti esamo Vilties d-jos turto...

O visa tai buvo atlikta tyliai, lyg neužimomis, lyg tai didelės reikšmės neturėtų, lyg tai būtų savaime suprantamas ir neišvengiamas darbas. Ir kada tas darbas atliekamas ne iš tribūnos, o vakarais, vienam sėdint prie sąskaitų, taip ir liktų visa tai -- tik mažų puslapių skaitlinių.

Čia tektų suminėti visa eilė veikėjų, kurių pasišventimas, prisitintų įsipareigojimų supratimas yra šviesiu pavyzdžiu netik liečiamų organizacijų nariams, bet visai lietuviškai visuomenei.

Leidyklos darbe, o tuo labiau idėjinės organizacijos, kaip ALTS, darbuose reikišias ne keli, bet keli šimtai žmonių. Pagal savo pajėgumą, pagal savo laiko ir energijos išteklius, jie, pasišventėlių keliu eidami, nustojo daug asmeniškai reikalingo liuoslaikio ir kitų gyvenimo teikiamų malonumų.

Tegul šie keli pavyzdžiai bus liudininku, kad nei vienas jų nėra užmirštas, kad jų darbo ir patangų vaisius nėra tuščiu ir beprasmiu darbu. Visa tai yra derlinga idėjinė dirva, kurioje auga ir noksta gražūs tų darbų vaisiai.

Bendroje talkoje našaus darbo įnašas nesveriamas pagal tai, kiek kas garsiau apie savo darbą šaukia, bet kiek tas darbas duoda naudingų rezultatų. Yra darbų, kurių negalim nuveikti vien reprezentacija.

Galime visi džiaugtis, kad turėjome, turime ir turėsime nevengiančių įsipareigoti žmonių, nevengiančių aukotis ir pasišventi bendram tikslui ir bendrai idėjai.

(j.č.)

LIETUVOS OKUPANTO TIKSLAI BENDRADARBIAVIMO SIEKIANČI

Dr. Vaclovo Paprocko paskaita, skaityta ALT Sąjungos seime

Savo laiku teko matyti viename New Yorko teatre Friedricho Duerrenmatto veiklą, originale pavadintą "Der Besuch der Alten Dame". Jo turinys trumpai suglaudus toks: (ekonominiai nusmukusį miestelį atvyksta sena, luoša, vulgari, žemos moralės, aštuonių vyrus turėjusi, labai turtinga moteris. Kartu su savimi, tarnų lydimu, ji atsiveža juodą karstą, kurį pasiryžusi paguldėti jaunystėje ją suvežiojusio žmogaus lavoną. Jo vardas buvo Il ir apylinkėje jis buvo gerbiamas, įtakingas, visų mylimas asmuo.

Užuomazgos pradžioje buvo sunku patikėti, kad Klarai -- taip vadinosi ši dama -- pavyks šį nešvankų tikslą įgyvendinti. Tačiau papirkinėjimais, įtikinėjimais ir klasta ji tiek demoralizavo vietos gyventojus, kad ne tik visa bendruomenė (įskaitant dvasiškį), bet ir paties Il'o šeima atsuko jam nugarą ir tas žmogus vieną gražią dieną minios buvo nužudytas. Palaikai buvo atiduoti Klarai, kuri paaukojo bendruomenei vieną milijoną dolerių, pasiėmė lavoną su savimi, pridengusi karstą laurų vainikais.

Kai aš girdžiu arba skaitau spaudoje polemiką apie okupanto siūlomą kultūrinį bendradarbiavimą, neužimomis prisimenu šį dramatinį veiklą, kur taip vykusiai išryškintas komunistų partijos mėgiamas šūkis: "Tikslas pateisina priemones".

Norint pažinti ir įvertinti kompleksą, su kuriuo susiduria lietuviška išeivija, tenka į tai pažvelgti iš istorinio taško, prisiminti okupanto santykiavimo su mumis eigą ir išryškinti jo atkaklų, nepaliaujamą skverbimąsi į mūsų tarpą, nesiskaitant nei su priemonėmis, nei su metodais, nei su ambicija.

Lietuvių išeivija su šalies pavergeju pergyveno bauginimo, viiliojimo ir mainų laikotarpius.

Pirmąją -- bauginimo priemonę -- Kremlius pritaikė karui baigiantis ir tuoj po karo. Spaudoje, radijo bangomis ir asmeniškai Stalino agentai pradėjo šaukti, kad, gražiojuo ar piktuoju, visi būsimie grąžinti į savo kraštą. Repatriacijos komisijos nariai jėga įsiverždavo į stovyklas ir terorizudavo išeivius šaukdami: "mes jus ir Amerikoje surasime". Kai vienas mano pažįstamas Austrijoje paklausė rusų komisaro, ką jie darys su tais, kurie geruoju nesutiks grąžti į tėvynę, atsakymas buvo trumpas ir griežtas: "Kiekvienas jų gaus po 7 gramus duonos" (suprask -- kulka į galvą).

Tačiau bauginimais jie nieko nepasėdė, nes mūsų atmintyje tebebuvo užsilikę nenuklukę vaizdai ir prisiminimai trėmimų, teroro, žmonių kankinimo ir okupanto neriboto sauvallavimo. Nuo skruostų dar nebuvo nuriedėjusios paskutinės pergyvenimų ašaros. Bebaidydami išeivius, politruklai tik labiau atstūmė juos nuo grąžimo minties ir benamiai žmonės pasiryžo verčiau mirti svetur, negu patekti į Maskvos meškos glėbį.

Antras laikotarpis prasidėjo tada, kai išeivija įsisiūbavo ruošis kelionei į užjūrį, o NKVD agentams paaiškėjo, kad bauginimais ir šurkštumu jie nieko nelaimės.

Į apyvartą buvo paleista -- viiliojimas.

Rytų Berlyne įsisteigė generolo Michailovo "Už sugrįžimą į tėvynę" organas -- "Tėvynės Balsas", kuris viokeriopais pažadais pradėjo vilioti išeivius. Tuo pačiu metu komunistinėje spaudoje pasipylė susigrupavusių ir pavienių asmenų, likusių pavergtame krašte, atsišaukimai ir laiškai, kviečiantieji "paklydusius vaikus grąžti į Tėvynę, kuri laukia ir viską atleis". Profesūra kreipėsi į savo kolegas, teatralai kvietėsi teatro darbuotojus, gydytojai -- medicinos personalą, profesionalai -- profesionalus.

Ilustracijai paaimkime Juozo Balčikonio tariamai rašytą laišką, atspausdintą "Laisvėje" gruodžio 23 d. 1947 metais.

"Aš esu nebejaunas žmogus ir

man norisi nuoširdžiai paklausti gerbiamuosius mūsų kalbininkus bei kitų specialybių mokslo darbuotojus, mūsų gydytojus ir inžinierius bei kitus lietuvių inteligentus, tebesančius okupuotoje Vokietijoje bei kituose kraštuose: -- Ko jūs laukiate? Ko jūs dėsitate grąžti į tėvynę? Ko jūs būkštaujate?"

Prieita net gi iki to, kad pavi-

tų dignitoriai -- Kapočius bei Laurenčiukas. Išklmės praėjo blankiai, pustuščioje salėje. Ir ši kombinacija Šalčiui ir Co. nepavyko -- galerija netrukus buvo likviduota. Tuo pačiu metu bandoma telkti bendradarbius numatomam leisti prosovietinėje dvasioje žurnalui "Fluxus". Ir tas nepasisekė. Šalčius galutinai išryškėja, kaip mūsų priešo drau-

ANTANAS ČESONIS

GAL TU KARTAIS, VĖJAU...

(SKIRIU IŠVEŽTAJAM BROLIUI JURGIUI)

*Kai brėško diena vos šviesiu spindulėliu,
prakeikti čekistai ir vagys buitės,
išvarė Tave su mažu ryšulėliu,
kur rankos nelaimei Tau nieks neišties.*

*Šiandiena maldauju aš prošvaistę šiaurės
ir skrendančių paukščių aukštai iš rytų:
atneškit, paukšteliai iš tolimo krašto,
nors vieną gandelį iš brolių visų.*

*Atneškit, sakykit ar gyvos tos akys,
kur kupinos skausmo apleido namus,
kai kryžių padarius, sudiev tepasakius
mintyse kartojo: manęs čia nebus...*

*Gal tu kartais, vėjau, atklydęs prašneksi,
kaip alksta ir kenčia Altajaus krašte,
kaip motinos verkia -- jų raudą parneši,
kaip miega sušalę ledinam karste.*

*O tu, debesėli, į rūką pavirtęs,
nulekie, raminkie ir vilčia paguosk,
nes broliai, savųjų niekad nepamiršę,
nei laimės dienos, nei skausme, varguos...*

Marijampolė, 1941 m. liepos mėn.

lioti vyrą, žmona vežama į vakarų Vokietiją pasimatymui arba duklė atvyksta pas tėvą ir kviečia jį grąžti į namus.

Lygiagrečiai panaudojamas išeivijos veikėjų šantažas: komunistinėje spaudoje pasipila Rasteno tardymo daviniai, Ivinskio dienoraštis.

Bet ir šis jų manevras nebuvo sėkmingas ir jie nesulaukė patiekų, kurių tikėjosi.

Kremliaus valdovams teko griebtis -- naujos, dabartinės taktikos: jie pasisiūlo daryti mainus -- "kultūriniai" bendradarbiauti.

"Tėvynės Balsas" iš rytų Berlyno keliamas į Vilnių (negi leisi laikraštį svetur, jeigu siūloma bendradarbiauti su kraštu) ir dabar jau jis paverčiamas "Kultūrinio ryšio su užsienio lietuvių komiteto" organu.

Į veiklą įsijungia Sovietų ambasados Washingtono antrasis sekretorius Laurynas Kapočius, o šiam išvykus, jo pėdinis -- Vytautas Zenkevičius. New Yorke susuka sau lizdą Lietuvos rusas Albertas Laurenčiukas, prisidengęs visasąjunginio kolchozininkų laikraščio "Selskaja žizn" korespondento prie Jungtinių Tautų skraiste. Okupuotos Lietuvos ekskursantai, sportininkai bei šiame krašte studijuojantieji komjaunuliai nebevingia kontaktų su susipratusia visuomene. Kapočius lanko New Yorką, Chicago ir kitus miestus, kontaktuoja vietos lietuvių, ne komunistų ir viešbučiuose veda su jais pasikalbėjimus -- "kultūriniai bendradarbiauja".

Deja, ši kartą raudonojo diktatoriaus tarnai užčiuopė locus minoris resistentiae -- mūsų silpną vietą -- ir išeivijos tarpe rado truputį palankesnę dirvą savo propagandai. Atsirado tiktų, kurie, nesvarbu kuriais sumetimais, pradėjo jiems talkinti kauti, šiuo metu tūpi ant Churščiovo sukaltos jiems laktos ir unisonu šaukia -- "bendradarbiaukime su kraštu".

Pirmas iš tų kultūrtregerių išryškėjo A. Šalčius, paskelbdamas "Darbe" provokacinį straipsnį. Pasipylė protestų banga, ir komunistinio nusiteikimo židinys tapo likviduotas. Po to, nežinia kieno išdomis New Yorko centre perkama meno galerija. Į atidarymą kviečiami visuomenės veikėjai ir kartudalyvauja sovie-

NEATITINKA MANO MINTIMS

Š.m. birželio mėn. 7 dienos Dirvoje tilpo straipsnis aprašantis ALT S-gos Chicagos Skyriaus susirinkime įvykusias diskusijas ALT klausimu.

To aprašymo vietos, kiek liečia mano padarytas pastabas dėl politinių grupių susiblokavimo ir ALT reprezentacinių išlaidų -- neatitinka mano daryto pareiškimo mintims, o taip pat jos neatitinka ir esamai padėčiai.

Eugenijus Bartkus
ALT Sekretorius

dasi negerai -- bet konkrečiai vengiama pasisakyti, nuo kokių asmenų ar laikraščių susipratusi lietuviška visuomenė turi atsiboti. Kas iš tų rezoliucijų, nutarimų, sprendimų, jeigu ir po to ELTA, Balfas ir kai kurie kiti vistiek bendradarbiauja su tais, kurie remia bendradarbiavimą su mūsų priešu? Ir jeigu šiuo metu susidarė tokia padėtis, tai pagrindinė kaltė glūdi mumyse ir mūsų vadovaujančiose institucijose.

Dabartinė išeivija nebe ta, kurią mes pažinome prieš 20 metų. Jai trūksta patriotinio entuziazmo ir budrumo. Pamažu mes pradame dvasiniai blukti ir šimpa mūsų patriotiniai jausmai. Pristatėme prie sąlygų, prisistie-gėme, anot Bronio Railos, tu-baiforų klubų, apsipratome su padėtimi ir nebeapsigendame praeities vaizdų; jie, kaip kad sakoma toje studentiškoje dainoje "nu-bluko ir paseno".

Pradame toleruoti ir būti indiferentais ten, kur pirmiau nebūtume pasyvūs. Mūsų priėjimas prie tautinių klausimų nebe toks jautrus ir subtilus, kaip būdavo seniau: jaučiamas trūkumas jaunatviškos dvasios, veržlumo ir kovingumo. Nebėra ryškūs, tiesaus priėjimo prie susidariusios padėties sprendimo ir stoka lietuviško orumo.

Šiandieną giedant Lietuvos himną nesivaržoma kramtyti gumą. Gimtoji kalba dergiama angliškais žodžiais. Pasitaiko ir tokių kuriozų, kad vienos sesers duklė atvykusi iš Pietų Amerikos pas savo tetą, nepajėgia su pusės sesere susikalbėti, nes abi nemoka lietuviškai, viena nekalba ispaniškai, o antra nesupranta angliškai. Nestebina mus nei tas, kad grynakraujis tautietis save vadina Chester, Jerry arba Roy vardu.

Visa tai yra gyvenimo faktai, parinkti temos paryškinimui ir motyvavimui, bet aš esu ir būsiu vienas iš pirmųjų pasiryžęs ginti patriotiniai nusiteikusių išeiviją ir nieku būdu nesutiksiau

(Nukelta į 4 psl.)

Dr. Vaclovas Paprockas, skaitęs paskaitą "Lietuvos okupanto tikslai bendradarbiavimo siekiant", ALT Sąjungos seime St. Louis mieste. Kairėje sėdi dr. J. Balys, kurio paskaitos santrauką spausdinome praeitame Dirvos numeryje. Vyt. Gedgaudo nuotrauka

SVARSTYMAI IR NUOMONĖS

Petras Stravinskas

RIKIAVIMOSI KLAUSIMAIS (5)

Laisvinimo klausimais (8)

Išsiaiškinkime

Nesutariame daugiausia Vliką liečiančiais klausimais. Todėl bandykime taisyklomis išsiaiškinti.

I. "VLIKO, KAIP TAUTOS ATSTOVYBĖS, NEREIKIA".

Tai vis balsai, pasigirsta mūsų spaudoje. Esą, dabar sąlygos pasikeitė, laisvinimas nusitęsęs, tai kam tos tautos atstovybės?

Mano nuomone, kaip tik dėl to, kad laisvinimas užsitęsęs, ir reikia mums turėti Vliko asmeny tautos atstovybę, kurią galėtų perimti mūsų jaunoji karta.

Panaikinę Vliką, kaip tautos atstovybę, atimtume mūsų pavergtajai tautai galimybę būti atstovaujama tarptautinėje plotmėje.

II. "VLIKAS NETURI ĮGALIOJIMŲ"...

Tą yra pareiškęs net PLB Vyr. Valdybos Pirmininkas vienoje Vliko sesijoje. Bet tai klaida.

Vlikas savo teisinę galią tautai atstovauti išveda iš to teisinio fakto, kad jį sudarė lietuvių politinės grupės, kaip tautos politinės minties reikšės ir vykdytojos.

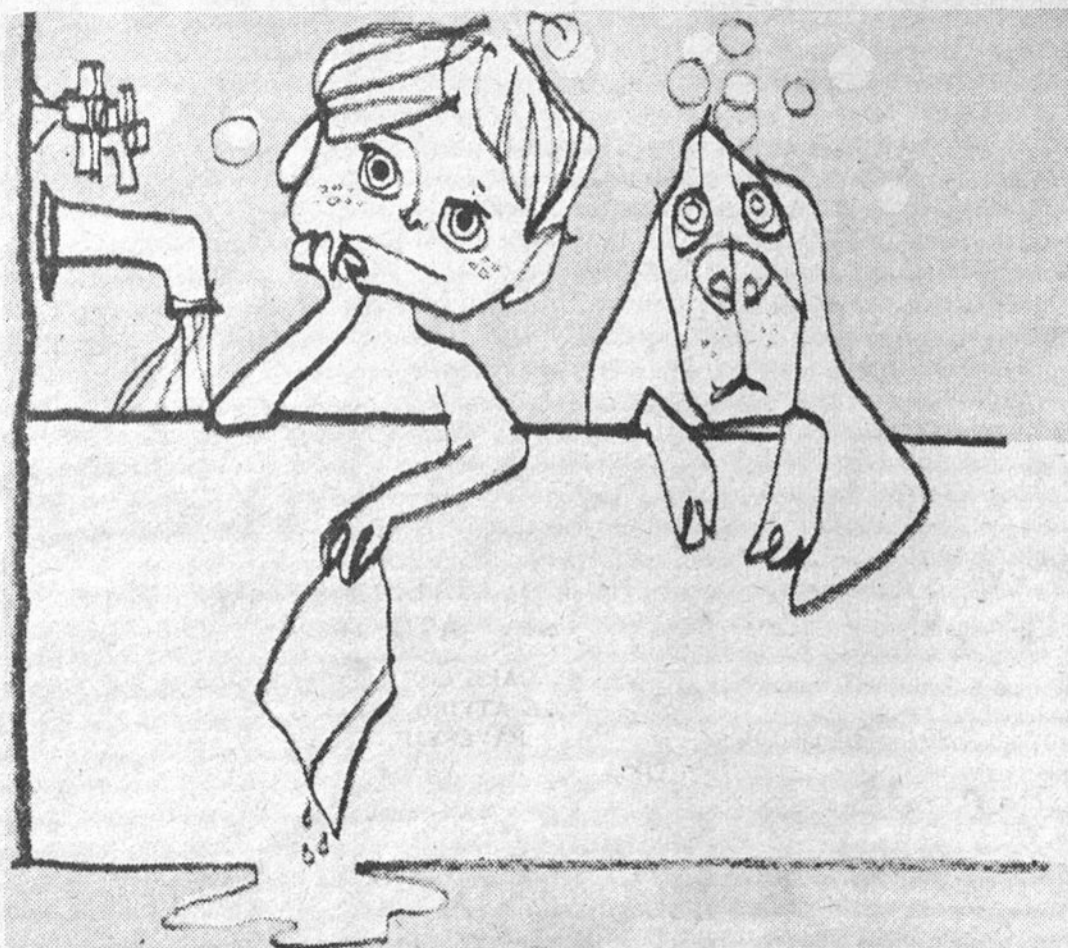
LIETUVOS OKUPANTO TIKSLAI...

(Atkelta iš 3 psl.)

su tuo, kad ji yra nevertas dėmesio padaras. Jeigu mes būtume ištirti ir silpni, tai okupantui tikrai nerūpėtų. Jis nedėtų tiek pastangų ir energijos išeivijos skaldymui ir su mumis nekotytų.

Iš gausiai siunčiamų siuntinių, iš reagavimo į Vatikano arba Brazilijos sovietams palankius poelgius, rusai mato, kad nelemties arba nelaimės metu išeivija virsta kompaktine bendruomene, su kuria turi skaitytis ir draugai ir priešai. Iš savo kasdienės praktikos aš turiu netgi tokių gražių pavyzdžių, kada šiam kraštegimės, užaugęs, mokslus baigęs ir niekad Lietuvos nematęs ligonis, išduodant jam nedarbingumo pažymėjimą ir pirmą vardą parašius John, paprašo ištaisyti, kadangi jis nėra joks John bet Jonas Urbutis -- lietuvis savo kilmės ir savo įsitikinimais.

(Pabaiga kitame numeryje)

Mes visuomet karštam vandenį mūsų namuose

Atrodo, lyg būtume pradėję naują žaidimą — o jau laikas maudyti. O mano rūbai turi eiti į skalbiamą mašiną. Su AUI-40 GASO vandens šildytuvu mums niekad nepristinga karšto vandens. Mamytė sako, jog tai puiku. Gasas šildo greičiau ir tik už 1/4 kainos kitų šildymo priemonių.

Apžiūrėkite AUI-40 GASO vandens šildytuvą dabar

THE EAST OHIO GAS COMPANY

Petras Stravinskas

1) Pagal Lietuvos Valstybės 1928 m. Konstituciją (paragrafas 10) Amerikos lietuviai, priimančieji JAV pilietybę, galėjo pasilikti sau ir JAV pilietybę. Vadinasi, jau konstitucijos buvo nustatyta, kad Lietuvos ir JAV interesai nesikerta, kad todėl Amerikos lietuviai gali būti Lietuvos ir JAV piliečiais.

2) 1938 m. Konstitucija (13 str.) irgi leidžia lietuviui (įstatymo numatytais atvejais) priimti svetimą pilietybę ir kartu pasilikti Lietuvos piliečių.

V. "VLIKAS NIEKIO NERINKTAS"...

Kad gi jam ir nereikia jokių rinkimų. Jis savo teisinę galią (atstovauti tautą) išveda ne iš rinkiminės teisės, o iš to fakto, kad jį sudarė natūralinės tautos atstovybės, būtent, lietuvių politinės grupės.

Jei Vlikas leistų emigrantams jį rinkti, jis ipso facto nustotų buvęs Lietuvos valstybinės tautos atstovybe ir pasidarytų emigrantų org-ja.

VI. "VLIKO GRUPĖS NETURI DAUG NARIŲ"...

Tas irgi nesvarbu. Gi nei viena mūsų grupė nėra pilnoje savo visuomenėje. Jų užnugaris (išskyrus nebent tremtyje susikūrusias) yra likęs Lietuvoje. Čia yra, galima sakyti, tik politinių grupių atstovai. O atstovauti tai ar kitai Lietuvos politinei grupei ir nereikia daug narių, daug žmonių.

Vlikui, pagaliau, svarbu tik viena, kad jį sudaro visos tautos politinė mintis reikšti ir vykdyti norinčios grupės. Kiek kurių grupių sveria savo nariais, jam nesvarbu.

(Bus daugiau)

ŠEIMOS POILSIUI PUKIOS MAUDYNĖS, LAIVELIAI IR ZUVAVIMAS

Christiana Lodge & Cottages on Christiana Lake

PLANUOKITE šeimai atostogas 32 akrų įvairių pramogų kupinėje LINKU vasarvietėje. Pukios maistas, baras, linksma vakarai. Laiveliai NEMOKAMAI. Dėl sąlygų teirautis BOX D-266, EDWARDSBURG, MICHIGAN, arba telef. J. Linkus, NEptune 1-5055.

Vienoj pasakoj yra tokia istorija: "Ikritau gilion duobėn, Nebuvo kopėčių, negalėjau išlipti. Parėjau namo, atsinešiau kopėčias ir išlipau".

Dabar, štai, turim naują tos pasakos variantą. Užsimojimas suintegruoti visas mūsų partijas-partijėles po Vliko iškaba yra štrigės gilioj duobėj. Negali išlipti, nes nėra psichologinių kopėčių. Tai pareikim namo (reiškia, visi užsinerėkim žūt-būt į Vliką), susidarysim integracijai reikiamas psichologines sąlygas ir viskas bus tvarkoj.

Šio sklandaus plano trūkumas toks pat, kaip ir ano pasakoriaus iš duobės išlipimo plano. Tasterio pirma be kopėčių išlipti iš duobės ir pareiti namo, kad galėtų atsinešti (neberekalingas) kopėčias. Čia -- pirma be "psichologinių sąlygų" reikia visiems įsigeisti integruiotis po Vliko iškaba. Pagal šį planą, visi, kas dalyvauja visuomeniniame bei politiniame darbe turėtų ruošti psichologines sąlygas deryboms dėl integracijos. Įsidedime, kad tų savitarpinių derybų tikslas numatytas iš anksto: integracija Vlike, be jokių modifikacijų. Sudarinėti tam palankias psichologines sąlygas reikšia ne ką kita, kaip iš anksto, be jokių derybų, visiems tą ir tik tą tikslą pasirinkti. Bet tai ir yra tas pats, kaip iš duobės "pareiti namo" kopėčių ieškoti. Jeigu visi be rezervų priima iš anksto numatytą sprendimą, tai neberekia nei derybų, nei psichologinių sąlygų, nes jau "esam namie"...

Faktai tačiau yra tokie, kad ne visi sutinka su tokiu integracijos užsimojimu. Ir turi motyvų nesutikti. Turi taip pat siūlymų susirikiavimo problemai spręsti kiek kitaip. Bet tie siūlymai atmetami nesvarstytai, net neatidžiai teišklausti, pagal išankstinį nusistatymą prieš betkokį "vienintelio galimo" sprendimo keitimą. Dėl to visos derybos nevaisingos. Dėl to ir į derybų atgaivinimus daugelis jau žūri skeptiškai, kaip į beprasmius, nenuoširdžius vaidinimus. Nes kokia gi prasmė derėtis, jei ant derybų stalo padedamas neliečiamas "tabu" su užrašu "kainos be derybų"?

Iš kitos pusės, visiškai netikra, ar ir Vlike lemiamą valia laikančių grupių vadovybės siekia praplėstos integracijos. Eilė reikišnių sudaro įspūdis, kad siekiama ne integracijos, o stengiamasi tik jos atmetimo atsakomybę suversti ant kitų galvų. "Psichologinių sąlygų" planuotojams pravartu atkreipti dėmesį į tokius reikišnius.

Štai, prieš maždaug pustrėčių metų, Vliko pirmininkas kreipėsi į ALT S-gos pirmininką, ar jis nepatarpinkautų tarp Vliko ir LNT grupių atnaujinti pasitarimams dėl vienybės. Tas sutiko ir paklausė: kokius Vliko siūlymus galėčiau perduoti, kviesdamas į pasitarimus. Vliko pirmininko atsakymas į tą pasiteiravimą buvo -- "never mind".

LAS apsisprendė pralaužti tvorą akligatvyje" ir žengti į Vliko "atviras duris". Išstojo iš LNT ir žengė. Bet tose "atvirose duryse", matyt, esama tokio aukšto slenksčio, kad štai jau geri du trečdaliai metų praėjo, ir LAS vis to slenksčio dar neperžengė. Niekas iš šalies nekludė LAS vadovams žengti, išskyrus nebent tik klūstis Vliko duryse. Tai ar tikrai Vlike ta integracija pageidaujama?

Ogi jau bene treji metai ar daugiau trunkąs PLB vadovų tarpininkavimo bandymas -- į ką, jei ne į Vliką, jis atsitrenkia, kaip į kietą uolą? Visą laiką atsisakinėjęs -- išsisukinėjęs, Vlikas pagaliau paskelbė savo sutikimą dalyvauti pasikalbėjime su Vlike nesančiomis grupėmis, jei PLB sukvies. Bet matyti, kad pasikalbėjimas nebus kokios nors derybos, nes nėra derybų objekto. Be to, Vlikas aiškiai ir pabrėžia savo nesuinteresuotumą ne tik derybomis, o ir šiaip sau pasikalbėjimu. Jei PLB vadovai nori, gali sukviešti...

Komisijos ("taikomosios").

*) Plg. P. Stravinskas, Laisvinimo klausimais (5) Psichologinės sąlygos, Dirva, 65 nr.

PSICHOLOGINĖS KOPEČIOS*

V. RASTENIS

"konsolidacinės") sudarymas Chicagoje argi nėra toks pat nustatymas klausimo "į pašalius"?

Komisijos kompetentingumas (šiuo atveju ne nusimanymo, o įgaliojimų prasme) visiškai nepačiuopiamas. Chicagoje ji turi progos kalbėtis daugiausia irgi su neapčiuopiamo kompetentingumo paskirų sambūrių nariais ar atstovais, kurie nesijaučia gaili vienai ar kitaip įpareigoti išstisus sambūrius. Pasidalina nuomonėmis ir... kreipiasi į formaliai atsakinguosius, kurie ir be tarpininkų susitinka, pasikalba. Argi ne keistas vaidinimas išsina, jei tarp kasdien galinčių susitikti formaliai kompetentingų asmenų "pasikalbėjimai" turi vykti per formaliai neatsakingus asmenis kažkur už 900 mylių?

Beje, Vliko komisija bene buvo pasiekusi tam tikro susitarimo ir su visai kompetentingais LAS vadovais, bet ji pati pasirodė esanti nekompetentinga susitarimus daryti: jos to susitarimo Vlikas nepriėmė. Tai kaip gi gali kas nors ir tai kilniai komisijai padėti? Kažin, ar ta komisija jau ir bedaro ką nors. Nes koks gi malonumas jai kompromituotis, būti piršliu, kuriam už supiršimą gresia kartuvės...

Yra mitas, kad organizacinės klūstys kylančios iš kadais vienu kitiems pasakytų aštresnių žodžių, padarytų asmeninių nuoskaudų, garbės bei gero vardo įžeidimų, ir kad dalykams pataisyti visų pirma reikia susitaikyti.

Jei taip būtų, tai tikrai turėtų būti gėda visiems veikėjams. Nes visuomenininkams tikrai nepridera svarbius viešuosius visuomeninius reikalus daryti priklausomus nuo asmeninių nepasitenkinimų.

Gal šen ten asmeniniai motyvai ir paminimi, bet nematyti, kad jie turėtų lemti reikš-

mės. Todėl asmeninį susitaikymą dėti į pirmąjį organizacinės integracijos siekimo programos punktą pagrindo nėra.

Bet tiesa, kad yra rimtai skirtingų pažiūrų į vadinamuosius "laisvinimo klausimus", tai yra, į klausimus, kas ir kaip veikti, kas daryti tikslinga ar netikslinga, kas naudinga ar žalinga, kas realu ar fantastiška, kas tiesa ir kas tik slapstymasis už dirbtinių miglų.

"Kol skirsimės savo pažiūrose esminiais laisvinimo klausimais, vienybės nebus", -- štai kas yra svarbiausia tiesa apie mūsų vienybės problemą. Bet ji mūsųose vis dar nustelbta susirūpinimo, kaip gražiau susėsti...

Žinoma, čia reikia priminti, kad tikroju esminiu klausimu pažiūrų skirtumo mūsų tarpe nėra: mes visiškai vieningi nepriklausomybininkai.

Bet esminės reikšmės turi ir klausimai, liečiantieji mūsų veiklos turinį bei priemones. Bent maždaug suderinti nusistatymus taisykloms gali pasisekti, gali ir nepasisekti. Jei nepasiseks, tai kokia prasmė stengtis susodinti į vieną orkestrą iš ne tų pačių gaidų grojančius (ar iš jokių gaidų groti nemokančius) muzikantus? O jei pasiseks, tai integruotas susirikiavimas galės įvykti labai lengvai. Todėl ir reikia ne kokių visuomeniškos svarbos neprivalančių turėti asmeninių susitaikymų, ne kokių piršliavimų, o esminių veiklos klausimų išsamaus persvarstymo.

Apie šiuos klausimus yra prasmės jais besisielojantiems ir privačiai kalbėtis ar susirašinėti, bet ne šiaip pasiguodimo tikslu, o bandant sustiprinti ir išpopuliarinti nusistatymus ta ar kita linkme taip, kad jie virstų viešais organizuotų junginių nusistatymais.

1963. VII. 7 d.

ANTROJI JAV IR KANADOS LIETUVIŲ

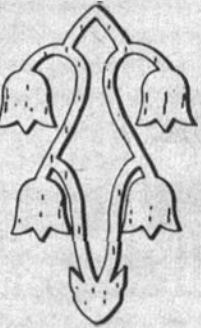
TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

ČIKAGOJE

(International Amphitheatre, 5. Halsted & 48th Street)

Bilietai gaunami:

Cicero delikatesų krautuvė, 1425 So. 49th Ave.
J. Karvelis, 3322 So. Halsted St.
Marginalis, 2511 W. 69th St.
Royal Blue maisto krautuvė, 4359 So. Campbell Ave.
Visos JAV ir Kanados L.B. apyl.
Faktas V. Grėbliūnas, 6941 So. Washtenaw Ave., Chicago 29, Ill.
Bilietų kainos: 2, 3, 4, 5, 6 dol.

HOUSES WEAR OUT!

REPAIR OR IMPROVE YOURS WITH A CLEVELAND TRUST LOAN

The Cleveland Trust Company

70 CONVENIENT, HELPFUL BANKS

PETRAS ULĖNAS Šv. Kryžiaus kalnelyje

Šių metų Verbų sekmadienis buvo tikrai skaudus. Petrą Ulėną kirtu verba nematomomis rankomis. Tai būta lemties, slapčia prisėlinusios prie Petro taip arti, kad nebebuvo išsigelbėjimo jam pačiam, nei laiko ir priemonių pagelbai iš šalies. Gavo jis širdies smūgį, jam pačiam -- fatališką, jo žmonai Magdalenai ir vaikams Jonui ir Birutei -- giliai skaudų, draugams ir vienuoliams -- gaudų iki širdies gilumos.

Petras buvo ūkininkų sūnus. Gimė Apušynės vienkiemy, Pasvalio v., Biržų apskr. 1899 m. vasario 1 d. Taigi visai prie naujo, 20-jo amžiaus slenksčio. Šimtmečių slenksčius lengvai perkopia tiek kūdikiai, tiek ir suaugusieji. Kas kita su įvykių slenksčiais. Petro gyvenime jų buvo didelių, svarbių ir jis kopė juos nuo savo jaunystės su ryžtu, atkaklumu ir drąsa.

Pirmasis bandymas vos bręstantį jaunuolį sutiko, kai kilo laisvės Lietuva 1918 metais. To meto Vasario 16-tos nutarimas ir po jo sekęs pirmos Lietuvos vyriausybės šauksmas -- reikia vyrų savanorių, Petro netik buvo girdimas bet suprastas ir įvykdytas. Iš nepriklausomybės kovų jis išsinešė vyriškąjį titulą: savanoris - kūrėjas.

Svarbią valandą, kai Mažoji Lietuva ryžosi nusimesti prancūzų okupacinio jungo 1923 metais, tada ir vėl Petras atsiduria įvykių vietoj, jis ir čia -- sukilėlis!

Ir, rodos, pakanka tų didžiųjų dviejų, anaipol ne akimirkos, Lietuvai faktų, pasibaigusį dideliais laimėjimais visai tautai, kad su pratus, jog nuo jaunystės Petras Ulėnas ryškėjo vyrų tokių avangardų, kurie kuria tautai garbingą gyvenimą ir garbingus jos istorijos lapus.

Kai kovų laikotarpis baigėsi, Lietuva, pagaliau, buvo įrašyta laisvųjų kraštų eilėn, kai tauta sujudo - sukruto krašto tvarkymo, kėlimo darbams, ir čia Petras, būdamas guvus, užsimoja dvigubu ryžtu: tarnauti ir mokytis. Tarnauti valstybei ir ugdytis, kad tapus kuo našiausiu savajai valstybei. Tad dieną būdavo darbe, vakare -- suaugusiųjų gimnazijoje. Taip jis gauna 1928 metais brandos atestatą.

Tuojuoju metu universitetas Kaune ir įsiregistuoja teisinių fakultetas. Studentų gyvenimas ėjo dviem vagom. Viena -- klausymas paskaitų ir ruošia egzaminams, antra -- studentų organizacijos, visuomeninė ir valstybinės politikos veikla.

A. DIRŽYS

Nuo pačių pirmųjų universiteto dienų stud. Petras Ulėnas priklauso Korpi Neo-Lithuania, kurios šūkis "Pro Patria! Jam tiko ir patiko. Tai buvo logiškiausia jo ankstyvesnio gyvenimo išvada, vienintelis gerasis pasirinkimas ano meto aplinkybėse ir studentiškoje nuotaikoje. Retu dvasiniu gajumu jis laugo Korporacijon ir lieka joje amžiams... ir tada, kai jo nebėra gyvųjų tarpe.

Studentavimo metu jį lydėjo natūralioji sėkmė ir už universiteto sienų. Jis buvo paskirtas

tūrojo ir savas šeimos židiny -- tai buvo trys Petro Ulėno pasiekimai viename jo gyvenimo dešimtmetyje jo paties tauriuelgesiu, tvarkingu gyvenimu ir primygtinai darbu. Tačiau tai buvo jo ir paskutinis dešimtmėtis normalaus, tikrai savojo gyvenimo.

Naujas, Amerikos gyvenimas švystelėjo visiems ateiviams vėl didesniu pastovumu, taigi, ir išvietintasis Petras gyveno tuo pačiu noru, kad bent būtų lemta apsisistoti ilgėliau vienoj vietoj. Kitos aplinkybės, kiti aplinkos reikalavimai, svetimas gyvenimas skyrė jam svetimą ir darbą. Bet jo jis tvėrėsi, specializavosi ir

Petras Ulėnas 1930 metais Kaune.

žemės ūkio ministro kanceliarijos viršininku, jis sukūrė savo šeimos židinį su tos pačios Korporacijos sen. Magdalena Valaityte, susilaukė sūnaus Jono ir dukros Birutės, vėliau tapo perkeltas, tarnybos labui, į valstybės prezidentūrą, kur buvo ordenu referentas ir kanceliarijos viršininko padėjėju.

Diplomato teisininko titulas, aukšta vieta Lietuvos presiden-

tesiskundė.

Optimistas, judrus, gražių pavyzdžių pasirūpinęs duoti savo vaikams pirmąjį ir gerąjį gyvenimo pamatą -- mokslą, poilį, taisyklų, nenormalių, svetimos aplinkos metų, Petras Ulėnas atsikvėpė tikra paguoda. Vairai buvo pastatyti ant kojų ir išleisti savistoviam gyvenimui. Ši-tose aplinkybėse ypač jį guodė ir giedrino tai, kad ir jo vaikai su-kūrė lietuviškus šeimos židinius.

Tokioj šeimyninėj paguodoj jis pats jautėsi esąs jaunas ir tai pabrėždavo jis entuziastiškai dažnu atveju savo draugų ir bičiulių sambūriuose. Būdamas tautininku, stipriausį atramos tašką turėjo Korpi Neo-Lithuania kaip filisteris ir priklausydamas veikliųjų kontingentui. Gyvai dalyva-vu šios Korporacijos filisterių sąjungos organizavimo darbe New Yorke ir buvo šios sąjungos valdyboj su ryžtu konkrečiam darbui -- Korporacijos metrašty vesti. Gerosios iniciatyvos talkai jis bėdavo vienas iš pirmųjų.

Tuo būdu, New Yorko Korpi NL, likdama be Petro Ulėno, gyvai jaučia širdingai kolegiškos šilumos tikrąjį nuostolį.

Balandžio 10-tą buvo tarti vėlioniu atsisveikinimo žodžiai. Konsulas Vytautas Stašinskas atidavė pagarbą Petrui Ulėnui kaip nusipelnusiam Lietuvos vy-rui, pavyzdinam šeimos tėvui ir tai buvo paskutinis atžymėjimas

Chicagos lietuviai birželio 9 d. Šv. Kazimiero kapinėse, minint Antano Olio 5-rių metų sukaktį. Gėlių vainikai buvo padėti ALTS centro valdybos, ALTS Chicagos skyriaus, SLA centro valdybos, SLA 322 kuopos, skautų ir Margučio vardu. Prie kapo maldą sukalbėjo Tėvas Vaišnys, SJ. Žodį tarė advokatas Lapinskas.

GRAŽUS A. OLIO PAMINĖJIMAS

Chicagos lietuviai labai gausiai dalyvavo A. Olio 5 metų mirties paminėjime.

Paminėjimą rengė A. L. Tautinės S-gos Centro valdyba susitarusi su A. L. Tautinės S-gos Chicagos skyriumi. S. m. birželio mėn.

mas konsulato sąrašuose prie vėlionio vardo.

Savanorių-Kūrėjų S-gos pirmininkas J. Kiaunė, Lietuvos laisvės kovų draugas su vėlioniu, kalbėjo taip, lyg norėjo savo ginklo draugą pažadinti, prikelti, kad jis išgirstų jam sakomą raportą, virpantį širdyje ir žodyje.

ALT S-gos Valdybos pirmininkas V. Abraitis, kaip bendros ideologijos ir ypač asmeniniam draugui, sudėjo pagarbos, didelio įvertinimo žodžius ir jausmus. Esą, buvęs su vėlioniu senoj pažinty, glaudžiam kontaktą, užtat šis išsiskyrimas, esąs jam tuo skaudesnis ir gaudingesnis. Filisteris Stasys Gudas savą ir poeto Brazdžionio dailiuoju žodžiu savo brangiam draugui vėlioniu išsakė tą stiprų dvasinį ryšį, kurio neįveikia nei mirtis. Ir jis negalėjo pasakyti vėlioniu "sūdiev". Jis tarė: mie-las Petrai, iki pasimatymo...

Tokia buvo paskutinė Korpi Neo-Lithuania sueiga New Yorke su brangiuoju kolega, vėlioniu Petru Ulėnu, laidotuvių koplyčioj. Giliai susikaupęs Korpi New Yorko Skyriaus pirmininkas Algirdas Budreckis atsisveikino paskutinis. Jis savo vyresniam kolegai Petrui dėkojo už pavyzdį aukos savajai tautai, už ištvermę siekiose, pastovumą nusistatymuose, už kilnią draugiškumą -- tėra vienas padėkos būdas -- tuo pavyzdžiu sek-ti. Ir jis žadėjo tai daryti savo vadovaujamų draugų vardu.

Sekandčią dieną, nuvežus vėlionį Apreiškimo Bažnyčion, šeimos, giminių ir draugų susikaupti maldos valandėlėj, karstą pridengė tautinė vėliava ir iš čia Petras Ulėnas iškeliavo į jam skirtą amžiams vietą -- į šventojo Kryžiaus kapus. Gražioj aukštumoj jį pridengė sunkioji žemė, o likusius gyvuosius, jo artimuosius ir draugus -- sunki gėla ir gaudumas.

9 d., 11 val., Tėvų Jėzuitų pilna koplyčia prisirinko lietuvių organizacijų atstovų ir šiaip lietuviškos visuomenės.

Šv. Mišias atnašavo ir labai gražų pamokslą pasakė Tėvas J. Vaišnys. Tėvas J. Vaišnys statė A. A. Antaną Olij pavyzdžiu Amerikos lietuviams, kad geras ir garbingas amerikietis tuo pačiu gali būti ir geras lietuvis.

Laikė Šv. Mišių labai įspūdingai giedojo A. Olio draugas, solistas Algirdas Brazys. Jo gražus balsas netilpo keturių koplyčios mūrų sienose. Vargonais grojo muzikas Algis Šimkus, kurio tėvas, kompozitorius Stasys Šimkus, buvo geri bičiuliai su A. Olio.

Po pamaldų visi buvo pakviesti pusryčių kavutei į Čiurlionio Galerijos patalpas. Kavutė ir užkandžius paruošė A. L. Tautinės Sąjungos skyriaus valdybos narės B. Paplėnienė ir E. Stankuvienė.

Po kavutės visi nuvyko į Šv. Kazimiero kapines padėti gėlių ant A. A. Antano Olio kapo. Dideiama skaičiui lietuvių dalyvaujant, buvo padėti vainikai A. L. Tautinės S-gos Centro Valdybos, A. L. Tautinės S-gos

Chicagos skyriaus, Margučio Radijo ir žurnalo, SLA, SLA 322 kuopos vardu, Chicagos skautų vardu gėlės. Sudėjus gėles ant A. Olio kapo, Tėvas J. Vaišnys sukalbėjo maldą. Po maldos advokatas A. Lapinskas pasakė gražią kalbą, nušviečiančią A. Olio didelius darbus ir didelę toleranciją lietuviškoje veikloje, kurioje A. Olis taip aktyviai reikšėsi.

A. J.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

Your
Savings EARN

4 1/2%

Anticipated
Rate

• 813 EAST 185TH STREET
• 6235 ST. CLAIR AVENUE
• 25000 EUCLID AVENUE
• 26000 LAKE SHORE BLVD.

ST. CLAIR
SAVINGS

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

BARNETT PRANC. KONJAKAS 5th \$4.98
GERMAN BRANDY 5th \$3.98
CANADIAN WHISKEY 5th \$3.98
VODKA pilna kvorta \$3.59
KRON BRANNVIN
AQUAVIT (švediška) 5th \$3.98

COCTAILS MANHATTAN OR
MARTINI kvorta \$2.98
LIEBFRAUMILCH vokiškas vynas 5th \$0.89
NAPOLEON FRENCH BRANDY 5th \$3.35
RICCADONNA ITAL. VERMOUTH 30 onz. \$1.15
BORDEAUX pranc. vynas 5th \$0.98

KUR GERIAUSIA PAILSĖTI PER
ATOSTOGAS

GARSIAME CAPE COD — OSTERVILLE, MASS. KUR-ORTE PRIE ATVIRO ATLANTO PRIVATAUS PLIAŽO, PUŠŲ PAVESYJE GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE VASARVIETĖJE

JANSONŲ VILOJE

"AUDRONĖ"

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.
Tel. (Area 617) 428-8425

• Graži vila ir erdvūs kambariai.
• Privatus 2 akrų pušynas — parkas.
• Šiltos Golfštromo srovės atviros jūros plažos vos 7 min. pėsčioms.
• Rami aplinkuma — daug vietos poilsiui ir žaidimams.
• Geras ir sveikas lietuviškas maistas ir malonus patar-navimas.

ATIDAROMA NUO BIRŽELIO MĖN. 15 D. IKI RUGSEJO 15 D.

Lietuviai savininkai Dr. Eduardas ir Marija Jansonai visus malonai kviečia atvykti praleisti atostogas.

AKADEMINIS GYVENIMAS

Jaunesniojoje kartoje kyla susidomėjimas Lietuvos laisvinimo klausimais

Gegužės 31 - birželio 2 d. Chicagoje vykęs trečiasis Filisterių Skautų S-gos (FSS) visuotinis suvažiavimas didžiausią laiko dalį paaukojo diskusijoms, liečiančioms Lietuvos laisvės kovą, ir filisterių skautų talką tai kovai. Iš klausius visų paskaitų ir pra-

nešimų iš ALT, LB ir Vliko atstovų, suvažiavimas priėmė nutarimą FSS-gai paduoti pareiškimą stoti narių Amerikos Lietuvių Tarybą. Šis sprendimas yra nepaprastas ta prasme, kad pirmą kartą lietuviškos skautijos istorijoje viena jos šaka pareiškia norą įsijungti į politinį darbą. Iki šiol buvo griežtai laikomasi pozicijos, kad tik pavieniai nariai gali pagal savo norą jungtis į politines partijas ir dirbti politinį darbą, bet ne skautų organizacija arba kuris nors jos padalinys.

Antrasis pagrindinis suvažiavimo darbas buvo naujosios FSS Centro Valdybos išrinkimas. Valdyba išrinkta iš Clevelande gyvenančių filisterių sekančios sudėties: Andrius Šenbergas, Vytautas Kamantas, dr. Mykolas Vaitėnas, dr. Stepas Matas ir Audronė Gelažytė. Rinkimus ir suvažiavimo administraciją tvarkė mandatų komisija: A. Stepaitis, dr. V. Užgiris ir D. Tijūnėlis.

Suvažiavimą Bataan salėje atidarė FSS CV pirm. Kęstutis Jėčius. Pirmininkavo Romas Kezys iš New Yorko, sekretoriavo -- Dalia Germanaitė. Iš K. Jėčiaus pranešimo paaiškėjo, kad FSS turi apie 300 narių iš kurių tik trečdalis yra aktyvūs, jei susimokėjimas nario mokesčio suteikia nariui "aktyvaus nario" titulą. FSS skiria veikla Chicagoje, Clevelande, New Yorke, Bostone ir Los Angeles. Daug pavienių narių yra išsibarsčiusių labai plačiai, ir priklauso tiesioginiai centro valdybai. Suvažiavime asmeniškai ir su galiojimanais dalyvavo apie 70 narių.

Buvusios CV nariai -- dr. I. Užgiris, A. Stepaitis, dr. E. Kaminskas ir R. Korzonas -- padarė trumpus pranešimus iš praėjusių metų veiklos. Skyrių veiklos pranešimus padarė visa eilė skyrių atstovų.

FSS revizijos komisiją sudarė R. Penčylėnė, G. Stepaitytė ir D. Tijūnėlis. Pastarasis perskaitė revizijos aktą. Viskas rasta tvarkoje. V. Germanas. Mūsų Vyties redaktorius, pasiskundė prenumeratorių (neišskiriant ir FSS narių) nepaslan-kumu užsimokėti prenumeratą,

bet pasidžiaugė dideliu būriu naujų prenumeratorių, kuriuos daugiausia sudaro studentiškas jaunimas iš rytinio pakraščio. V. Germanas pranešė, kad š. m. 4-tą MV numerį suredaguos Los Angeles skyrius ir jis bus paskirtas prof. M. Biržiškos garbei ir atminimui.

A. Vengrys pranešė, kad dr. Vydūno vardo studentų šalpos fondas per paskutinius du metus davė 15-kai studentų pinigines pašalpas. Fondo finansinis statusas yra geras.

Akademinio Skautų Sąjūdžio vadijos pirm. V. Šliupnas nupasakojo ASS veiklą ir ASS padėtį Liet. Skautų S-gos sistemoje.

Politinės konferencijos metu suvažiavimo dalyviai išklauė sekančius pašnekesius: R. Kezio įvadinis žodis "Akademinė skautija ir talka Lietuvos laisvės kovai", adv. A. Lapinsko "Lietuvių pasireiškimo galimybės Amerikos vietinėje politikoje", dr. T. Remeikio "Kai kurie lietuvių išeivijos politinės akcijos klausimai". Be šių trys prelegentai pristatė savo organizacijų kilmę, pobūdį, tikslus ir galimybes jose reikštis, būtent -- Lietuvos Bendruomenės atstovus K. Drunga, ALT -- dr. V. Šimaitis, Vliko -- L. Šmulskytis.

Adv. Lapinskas papasakojo apie jo paties ir A. Olio veiklą respublikonų partijoje, ir tikino klausytojus, kad prasmingiausia politinė veikla yra įsijungus į JAV politines partijas ir kiekviena proga stengiantis pasitarnauti lietuviškam reikalui.

R. Kezys įrodinėjo, kad skautiškoji ideologija nesikerta su skautų organizacijos dalyvavimu Lietuvos laisvės kovoje. Priešingai, jis įžidirė, kad toks skautų dalyvavimas šioje kovoje tik išpildo skautijos įsipareigojimą tarnauti tėvynei. Dr. T. Remeikis ragino mūsų išeiviją aktyviai reikštis kaip "lobby" grupę, darant spaudimą į JAV valdžios viršūnes.

Pašnekesius sekė aktyvios diskusijos.

Suvažiavimo baigiamasis posėdis vyko Jaunimo Centre. Buvo priimta visa eilė rezoliucijų, kurias paruošė rezoliucijų komisija iš dr. T. Remeikio, dr. St. Mato ir V. Germano. J.K.

iškilmėse tos garbės susilaukė penki juniorai -- Vida Rauktytė, Nijolė Vaičiaitytė, Albertas Jurgėla, Povilas Martinkus ir Ignas Vilėniškis, Jr. Iškilimėms vadovavo sk. pirm. Algis Svilas. Mergaitėms spalvas uždėjo filisterė Manomaitienė, o vyrams Alg. Svilas. Po priesaikos, kurią naujieji seniorai atliko būčiuodami Korpl. vėliavą, jų vardu grakštų ir jautrų padėkos žodį tarė sen. Vida Rauktytė.

Korpl. Neo-Lithuania ir naujuosius Korpl. seniorus gražiai pasveikino Liet. Studentų S-gos, Skautų akademikų ir Ateitininkų atstovai. Raštu sveikindami atsiuntė Bostono latviai studentai ir Korpl. Neo-Lithuanijos Vyr. Valdžios pirm. inž. V. Mažeika. Filisterių vardu spalvas gavusius sveikino Manomaitienė ir inž. Vyt. Izbičkas, abu jauniejiems kolegoms linkėdami savo gyvenime vadovautis šūkiu Pro Patria. Iškilmių pradžioje buvo pagiedotas Tautos himnas, vidury Lietuva brangi, o pabaigoje tradicinis Gaudeamus.

Meninė daly pasirodė skautų akademikų Lapinų oktetas, vad. Al. Griauzdės, kuris padainavo keturias liet. liaudies dainas. Tokiems ansambliams reikia daug dirbti, kad muzikiniu požiūriu jie būtų pajėgūs. Malonu pastebėti, kad antrą sykį Lapinų dainavimo klausant, buvo girdima pažanga ir ryškesnė balsų pusiausvyra. Itin stipriai meninė daly pasireiškė Gerimantas Griauzdė, pianinu paskambindamas Chopino Valsą ir Lecuono fortepioninį kūrinį. Sklandžiai ir dailiai meninei programai vadovavo sen. Rūta Dačytė.

Jaunimo draugystės šventėn susirinko nemenkas būrys Bostono lietuvių studentų -- merginų ir vyrų. Jie vaišinosi, šoko, o pro tarpais ir liet. dainų užtraukdavo. Jaunimo tarpe matėsi ir eilė vyresnių veidų.

Korpl. Neo-Lithuania Bostono sk. turi neblogas veikimo sąlygas -- visų pirma jaukia pastogę ALTS-gos Bostono sk. namuose. Turi ir gražų būrį Korpl. filisterių, kurie jaunimui stengiasi rūpestingai padėti. Korpl. Bostono sk. auga, bet kartu kai kurių jėgų ir netenka. Štai, dar ši pavasarį JAV aviacijon išeina Ger. Griauzdė, šio skyriaus senioras ir dabartinis Magister elegantiarum, nemaža prisidėjęs prie naujųjų seniųjų įvesdinimo Korpl. gretosna. Ger. Griauzdei geriausių vėjų Dėdės Samo kariuomenė, o Korpl. Neo-Lithuania Bostono skyriuje tegu garbingai spindi šūkis Pro Patria.

St. S.

Lietuvių studentų organizacijų reikšmė Amerikoje

Išeivijos išsilaukymui padeda geros ir efektingos organizacijos. Ypač mums, atsidūrus tremtyje, visas tautiško išsilaukymas yra paremtas organizacijomis.

Lietuvių tautiško išsilaukymui mūsų visų akys turėtų būti atkreiptos į augantį jaunimą. Subrendę žmonės netaip greitai pasiduoda nutautėjimui, bet jauna siela, patekus į piktžolės, yra nusmelkiama per labai trumpą laiką. Todėl mūsų tikslas ir rūpestis yra gelbėti jaunimą nuo gresiančių nutautėjimo pavojų.

Kas gi sudaro mūsų jaunimo pagrindą? Pirmoje eilėje, tai studentija. Labai gražus ir kilnus mūsų vyresniųjų darbas bei pasiaukojimas, steigti tremtyje organizacijas, kurios daug padeda mūsų nukentėjusiai tautai išlaikyti lietuviškumą. Studentija, priklausanči lietuviškai organizacijai, išsaugo savo gimtąją kalbą, papročius, dainas ir visą tautiškumą. Organizacijoje visi draugai sprendžia ir aiškinasi iškilusius nesusipratimus. Kartu pagerina ir savo profesijos reikalus ir, taip bendraudami visi lietuvių turi prieinamesnę galimybę sukurti gražias lietuviškas šeimas. Gyvenimo pavyzdžiai rodo, kad tie studentai, kurie priklauso lietuviškomis organiza-

cijoms, skiriasi nuo kitų savo elgesiu ir išsilavinimu.

Organizacijos padeda jaunimui prisiminti savo taip žiauriai bolševikų sunaikintą tėvynę, vargstančius ir kenčiančius brolius ir seseris. Jaunimas tikrai pasijunta, jog jis yra gimęs lietuviu ir turi galimybės neužmiršti, kad tokia tauta turi vėl prisikelti ir vėl būti laisva ir nepriklausoma. Jaunimas, priklausanč lietuviškai organizacijai, niekuomet nepamirš įsklepyti ir savo vaikams į širdį tėvynės meilės kibirkstėlę ir jos ilgesį. Todėl lietuviškų organizacijų reikšmė Amerikoje yra be galo didelė ir būtina mūsų naikinamai tautai. Organizacijos daug prisidėjo, kai 1918 m. atsiekėme savo tautos tikslą, -- atgavome Nepriklausomą Lietuvą.

Gal po keletos metų, jei visi gražiai ir tvarkingai organizuotai veiksime, nepagailėsime savo darbo ir pasiaukojimo, susirinkę savo laisvoje tėvyneje Lietuvoje, --Kaune ar Vilniuje, sugiedosime savo tautos himną.

Jolanta Gamžiukaitė
Neo-Lithuania

APARTMENT FOR RENT

4024 E. 26 NEWBURGH Htgs. area, 4 Rooms down \$70.00, 4 Roms up \$85.00 all utilities paid for except electric. Quiet, clean apt. Basement, yard. Telephone: BR 1-2900 -- IM 7-7080.

HOUSE FOR SALE

NEWBURGH HGTS., 4024 E. 26. By owner, (2) 4 Room suite, (2) 2 Room suite. Private Baths, gas furnace. Must sacrifice. \$15,460. Telephone: 883-9856 -- after 6 P. M. IM 7-7080.

GERA PROGA -- PRIVALO PARDUOTI

6 kambarių, Cape Cod, 3 miegamų. Pilnas rūsys, langinės, prijungtas prie anglis, 2 automašinių garažas, 118x517 sklypas, žalumynai ir 23 įvairūs vaismedžiai, patogus susisiekimas su mokyklomis ir krautuvėmis. Zemi mokesčiai. Savininkas perkamas. Kaina sumažinta iki \$21,900. Westlake. TR 1-8981.

MUST SELL--OPPORTUNITY 6 rooms, Cape Cod. 3 bedrooms, full basement, jalousies enclosed porch, 2 car garage, lot 118x517 evergreens, and 23 assorted fruit trees, convenient to shopping and schools. Low taxes. Transferred. Reduced to \$21,900. Westlake. TR 1-8981.

VACANT, MOVE RIGHT IN Older home at 32067 Lake Rd., Avon Lake. 3 bedrooms, bath up; living room, dining room, kitchen down; large masonry 2-car garage; lake privileges, \$14,200. Call AC 1-5911.

SEVEN HILLS--BY OWNER Chicago bound, sacrificing, \$28,500; 6-room ranch, wooded setting, 100x260; near schools, transportation, shopping. Baseboard heat, fireplace; paneled family plus basement recreation room; Extra large 2-car garage. See to appreciate. NO REASONABLE OFFER REFUSED. Open Sat. and Sun., or LA 4-7368; 1836 Ridgeview Drive.

PERFECT suburban living. Large lot, ideal for raising children or a garden, 100 ft. from street with loop drive, 1st floor family room, 3 bedrooms, 1651 Canterbury, Westlake; Cape Cod. Mid 20s. TR 1-6419.

USED CARS FOR SALE

1960 PONTIAC STAR-CHIEF SEDAN Full power equipment. 35,000 miles, whitewalls. Extra wheels and snow tires. One owner. Reasonable. 921-0532

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

NAUJAS LAIVAS JŪSŲ PLANUOSE?

Jei dailus, mažas laivelis patraukė jūsų akį, leiskite Society pagelbėti už jį užsimokėti mūsų tiesiogine laivui paskola. Society teikia asmenines paskolas kiekvienam vertingam tikslui lengvomis mėnesinio išsimokėjimo sąlygomis, pritaikytomis jūsų biudžetui. Jei paskola svarbi jums, ji svarbi ir mums.

Society
NATIONAL
BANK

Bostono neolithuanų valdyba. Sėdi iš kairės: sekr. Vida Rauktytė, pirm. Algimantas Svilas, vicepirm. Rūta Dačytė. Stovi: ižd. Antanas Vilėniškis, patarėjas Vytautas Izbičkas, arb. eleg. ir tėvūnas Gerimantas Griauzdė.

BOSTONO NEOLITHUANAI ŽENGIA PRIEIN

Amerikoje vėlokai atsikūrė Korpl. Neo-Lithuania, vėlokai gimė ir tos Jaunios korporacijos skyrius Bostone, garšių ir gerų mokyklų mieste, kur tautinės minties jaunimo veikla dirva yra itin plati.

Korpl. Neo-Lithuania Bostono skyrius dar yra jaunas. Seni patyrimai sako, kad kiekviena pradžia yra sunki. Tačiau skyrius, vadovaujamas tvirtai apsisprendusių filisterių ir studentų, kasmet stiprėja ir žengia priekin. Birželio 1 d. Liet. Piliečių

d-jos naujojo salė Bostono neolithuanai surengė Jaunimo draugystės šventę, savo korporacijos Finis Semestrį. Vakaro programą sudarė Korpl. narių sveikata, iškilminga sveikata ir spalvų uždėjimas juniorams, meninė dailis, vaišės ir šokiai. Iškilmių organizacija buvo gerai apgalvota ir tikrai pagirtina.

Svarbiausia ir jaudinanti programos dalis -- iškilmingasis posėdis ir spalvų uždėjimas juniorams, tiksliau tariant, jų pakėlimas į korpl. seniorus. Šiose

Juniorų mintys

Prieš gaunant Korpl. Neo-Lithuania spalvas, kiekvienas junioras, tarp kitų reikalavimų, turi parašyti bent po vieną rašinį laisva tema. Kūrybingumas, sugebėjimas perduoti savo mintis ir temų pasirinkimas juniorų tarpe nėra vienodas. Vis dėlto, galime drąsiai tvirtinti, kad akademinis jaunimas nėra linkęs paskęsti nutautėjimo gėlmėse ir lietuviškoje galvosenoje yra pakankamai tvirtas. Čia patiekiamame keletą ištraukų iš 1962 metais Chicagoje parašytų juniorų rašinių.

(RS)

"LIETUVIAI AMERIKOJE",
ELVYRA KAVALIŪNAITE.

"... Maža garbė svetimomis kalbomis kalbėti, bet didelė gėda savosios gerai nemokėti." Mes visi turėtume gerai mokėti lietuvių kalbą, nes tikrai būtų didelė gėda, jei kas paklaustų, kokios tautos mes esame, ir reikėtų atsakyti, kad mes esame lietuviai, bet nemokame savo kalbos. Visos kultūringos tautos brangina savo gimtąją kalbą, tai kodėl mes turime būti kitokie? Gimtosios kalbos gerbimas yra pirmasis kultūringo žmogaus pažymys.

Todėl yra svarbu, kad jaunimas lankytų lituanistines mokyklas, kuriose išmokyti ne tik gimtosios šalies kalbą, bet jos istoriją, papročius ir kultūrą...

"KAIP AŠ ĮSIVAIZDUOJU SAVO TĖVYNĘ", GRAŽINA SIRUTYTĖ

... ir čia prasideda takas, vedantis į sodybą. Takas plėtojasi ir juo keliaujant vieno pusėj manosi pilikalnį su senos pilies liekanomis. Tai kadaise buvusi

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

BIRŽELIO ĮVYKIŲ MINĖJIMAS

Clevelande minėjimą rengia ALT birželio 16 d. sekančia tvarka:

Pamaldos už išvežtuosius į Sibirą abiejose lietuvių parapijų bažnyčiose; 10 val. Šv. Panelės Nesiliaujančios Pagalbos bažnyčioje, ir 10 val. 30 min. Šv. Jurgio bažnyčioje.

Pamaldoms pasibaigus šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioje, visi vyksta į Clevelando Lietuvių Kultūrinius Darželius, kur prie Dr. J. Basanavičiaus paminklo įvyks iškilmingas Tragiškųjų Birželio įvykių paminėjimas. Pagrindinės kalbas pasakys Clevelando miesto burmistras - meras R. Locher ir ALTO vicepirm. J. Daugėla. Bus patiekta rezoliucija Lietuvos išlaisvinimo klausimu ir pasiūsta Amerikos prezidentui, valstybės departamentui sekretoriui ir kitiems valdžios pareigūnams.

Meningę dalį išpildys Čiurlionio ansamblis, vadovaujamas Alf. Mikulskio.

Visos organizacijos su vėliavomis kviečiamos dalyvauti šv. Jurgio parapijos bažnyčioje pamaldose ir Liet. Kultūriniuose Darželiuose iškilmingam minėjime.

Senimas ir jaunimas, mėsiniai dalyvausime pamaldose ir iškilmingam minėjime.

ALT

Šv. Jurgio parapijos mokyklos šventė

Birželio 2 d. šios mokyklos mokinių išleistuvių proga buvo atlikta seselių puikiai paruošta programa. Iš-

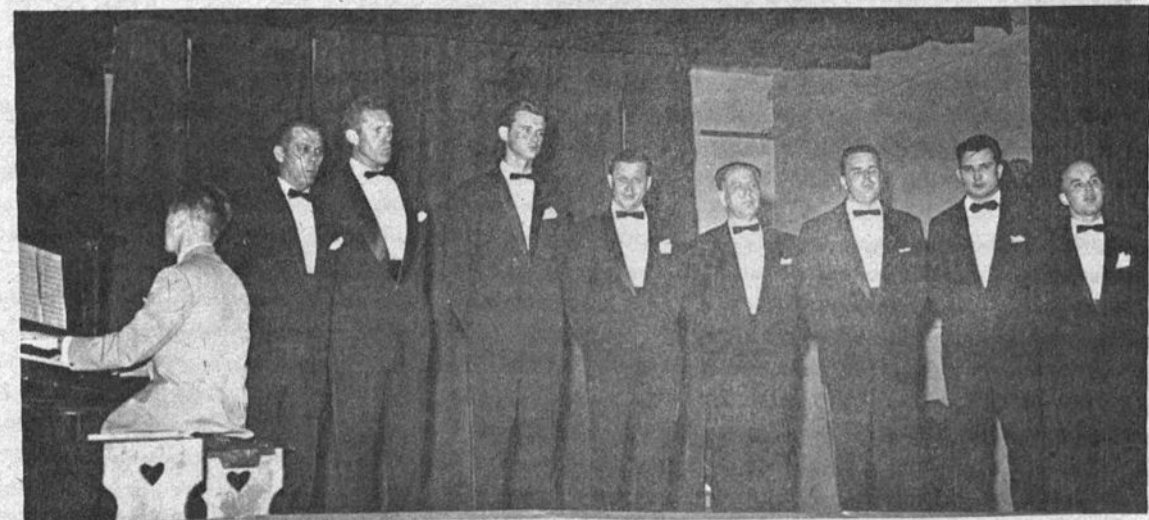
KVIETIMAS VASAROS ATOSTOGOMS

Maloniai kviečiame atvykti į saulėtą CAPE COD ir šių metų atostogas praleisti geram poilsiui specialiai paruoštoje MESKOS viloje ir MESKIUKO vasarnamyje.

Medžių apsupta erdvi rami aplinka, dideli patogūs kambariai, geras sveikas maistas, malonus nešaltas Atlanto vanduo. Palangos švarumo paplūdimio smėlis, lietuviška dvasia ir gera nuotaika, vaiku priežiūra...

Vasarvietė atidaroma birželio 15. Kas vasaros nuo birželio 15 iki birželio 30 ir nuo rugsėjo 1 iki sezono pabaigos, gaus 15% nuolaidą. Labai prašome užsisakyti kiek galima iš anksto.

MESKA, 42 Beach St., Monument Beach, Cape Cod, Mass. Tel. 759-3251 (Area Code Nr. 617).

Clevelando vyrų oktetas mažojo šokių šventės programos metu. Nuotraukoje iš kairės: prie pianino oktetą vadovauja R. Babickas, Stovi: Kaminskis, Raulinaitis, Žiedonis, Aukštutis, Kudukis, broliai Motiejūnai ir Gilyas.

Praeitą sekmadienį Clevelande įvykęs Antano Smetonos koncertas užpildė muzikos mokyklos salę. Clevelandiečiai galėjo stebėti, kokią didelę pažangą padarė pianistas per paskutiniuosius metus. Šis koncertas buvo jo muzikinio subrendimo atestatas ir reikia tikėtis, kad jis įsijungs į didžiųjų Chopino ir Pliodžinsko nuotrauką.

kilmingos apeigos buvo atliktos per 9 val. mišias bažnyčioje. 2 val. p. p. parapijos salėje įvyko visų mokyklos skyrių paruoštas Dainų Festivalis.

Šiais metais programa buvo nepaprastai įdomi. Mokiniai dainavo ir šoko prie scenai pritaikyto jūros vaizdo, kurį nupiešė viena seselė. (Šokių ir dainų pynėje praskambėjo ne tik populiarios amerikoniškos dainos, bet ir visą eilę lietuviškų dainų ir liaudies šokių).

Programos pabaigoje buvo įteiktos dovanos, baigiantiems mokyklą mokiniams, kurias paskyrė tėvų komitetas ir Karo Vėteranų Sąjungos vietinis skyrius. Buvo apdovanoti aukščiausius laipsnius gavusieji Dalia Nasvytytė ir Jonas Milikas, gi už visuomenines studijas — Dalia Martus ir Angele Morales.

Tėvai ir kiti parapijiečiai reiškia nuoširdžią padėką šv. Pranciškaus seserims, įvertindami jų pasiaukojimą ir darbą.

Tradicinė gegužinė Kariui paremti

L. V. S. Ramovės Clevelando skyrius nepamiršta paremti "Kario" žurnalą, kurį leidžia L. V. S. Ramovė.

Clevelando Ramovėnais birželio 23 d., 2 val. po pietų, Čiurlionio Ansamblio patalpose, 10908 Magnolia Dr., Clevelande, rengia tradicinę Kariui paremti gegužinę. Bus parengta ska-

Grupė šv. Kazimiero mokyklos šokėjų, išpildžiusių programą lietuviščių mokyklų mokslo metų užbaigimui. Priekyje iš kairės: Kavalūnaitė, Razgaitytė, Ralytė, Stovi: Juodėnaitė, Virekaitytė, Mekėšaitė ir Geležaitė.

J. Garlos nuotrauka

nių užkandžių, kavutės ir gaivinančių gėrimų.

Maloniai kviečiami atsilankyti ramovėnais su šeimomis ir svečiais ir lietuvių visuomenė. Visas gautas pelnas bus persiūstas Kariui. Atsilankę nesigailėsite, nes praleisite gražioje gamtoje laiką, susitiksime su artimaisiais ir savo atsilankymu paremsite Kari.

• **Lithuanian Village** B-vės direktorių vardu prezidentas Z. Dučmanas prišuntė Dirvai laišką, išreiškiantį didelę padėką už paramą naujos organizacijos darbui.

Jis kartu išreiškė viltį, kad ateityje Lithuanian Village savąja talka galės paremti Dirvos atliekamą lietuvišką darbą.

Vilkiukų stovykla

Clevelando Pilėnų Tunto jaunesniųjų skautų (vilkiukų) stovykla įvyks š. m. birželio 22-30 dienomis. Vietą — Wyoga ežero parkas.

• **Jauni vyrai**, nuo 17 iki 26 m. amžiaus šiuo metu gali registruotis į Marinių korpuso rezervą (Marine Corps Reserve) 6 mėnesių apmokymo programai.

Atlikus programą, galima atidėti būtiną karinę prievolę atlikimą 120 dienų po pašaukimo karo tarnybon.

Rezervistai, grįžę į Clevelandą, turės dalyvauti pakartojimuose kartą į mėnesį ir dviejų savaitių ma-

nevruose kasmet.

Norintieji registruotis, gali skambinti tel. 781-5541 dėl tikslesnių informacijų.

PARDUODAMAS APARTAMENTAS

4 penkių kambarių butai, netoli Šv. Jurgio parapijos, mokyklų ir krautuvų.

Teirautis tel. WH 2-7405. (67-71)

PARDUODAMAS NAMAS

Prie Šv. Juozapo parapijos 144 ir St. Clair — Galewood Dr. — 6 kamb. vienos šeimos, moderniškai įrengtas, išbaigtas trečias aukštas ir rūsių (recreation) kambarys, naujas gaso pečius ir vandens tankas.

Skambinti LI 1-6593

HRIBAR REALTY

arba

GL 1-2500

(67, 68, 69)

GERI NAMAI

2 šeimų prie pat Šv. Jurgio parapijos, 2 nauji pečiai, nebrangūs.

6 kamb. vienos šeimos, į šiaurę nuo Lake Shore Blv., didelis namas, pilnas rūsių, 2 garažai.

5 kambarių netoli E. 185, tik 20 metų senumo, geras nedideliai šeimai.

Plytinis, 4 metų senumo, 4 miegamieji, 2 pilnos vonos, padalintas rūsys, 2 garažai.

2 šeimų labai gerame stovyje — plytinis.

2 šeimų nedidelis, beveik naujas, netoli Euclid gatvės, garažai, gražiai įrengtas rūsys.

Naujas Wickliffe, 3 miegamieji, prašo tik \$18,500.

Trijų miegamųjų Euclide prie E. 185 kt., labai švarus.

Krautuvė ir namas prie E. 185 gt., nebrangus, galima viršų gyventi, o apačioj prekiauti.

Mūrinis 5 kambarių su labai dideliu sklypu, tuojau galite užimti.

Norintieji pirkti, parduoti, ar mainyti, prašome sustoti ar paskambinti į

EAST SHORE REALTY
United Multiple Listing Service

Juozas Mikonis — Realtor
780 E. 185 IV 1-6900
Res. KE 1-2190

APARTMENT FOR RENT

4024 E. 26 NEWBURGH Hgts. area, 4 Rooms down \$70.00, 4 Rooms up \$65.00 all utilities paid for except electric. Quiet, clean apt. Basement, yard. Telephone: BR 1-2900 — IM 7-7080.

HOUSE FOR SALE

NEWBURGH HGTS., 4024 E. 26. By owner. (2) 4 Room suite. (2) 2 Room suite. Private Baths, gas furnace. Must sacrifice. \$15,460. Telephone: 883-9856 — after 6 P. M. IM 7-7080.

(68)

MALONŲ VASAROTOJAI,

Pranešame, kad OSTERVILLE MANOR, Inc. atidaroma birželio 24 d. Adresas: West Bay Road, Osterville, Cape Cod, Mass. Telef.: GARDEN 8-6991. Savininko J. Kapočiaus namų adresas: 25 Barrington Road, Dorchester 24, Mass. Telef.: 282-2759.

Mūsų vasarvietę geriausia atestuoja pas mus jau vasarą svečiai: kas jau vieną kartą pas mus atostogavo, tas lieka nuolatiniu Manor vasarotoju.

Maloniai prašome kambarių užsakymus siųsti kaip galima anksčiau, kad mes galėtume patenkinti kiekvieno pageidavimus.

Laukiame Jūsų užsakymų ir esame pasiruošę Jus maloniai priimti.

Jūsų

J. Kapočius

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

ACCOUNTS INSURED

TO \$10,000.00

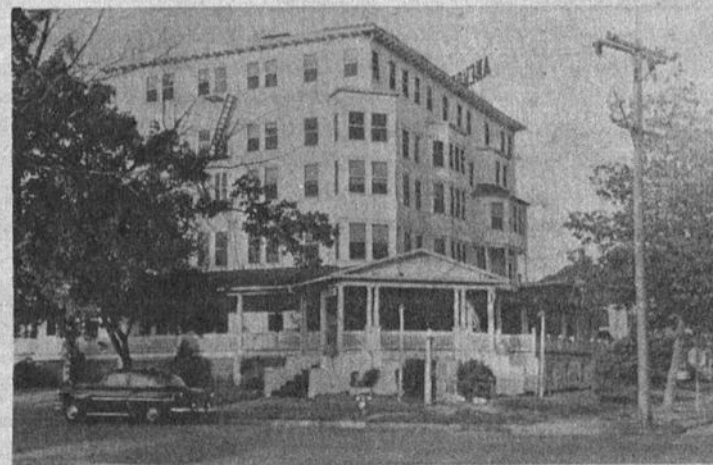
4 1/2%

SUPERIOR SAVINGS

HOME AND REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

HOTEL NIDA CORP.

SEVENTH & PARK AVENUES ASBURY PARK, N. J.
PProspect 4-7788

Įvairiais metų laikotarpiais malona visad atsilankyti gražiajame Asbury Parke prie Atlanto ir pailsėti apskritus metus veikiančiame viešbutyje "Nida" 7-tos ir Park Ave. kampe. Tel. PR 4-7788. Švarūs kambariai, pigūs ir skanus maistas.

Prie viešbučio veikia restoranas ir baras. Viešbučio salė išnuojama įvairiems pobūviams. Patogus susisiektis traukiniu ir autobusu.

Savininkai P. C. Mačiuliai.

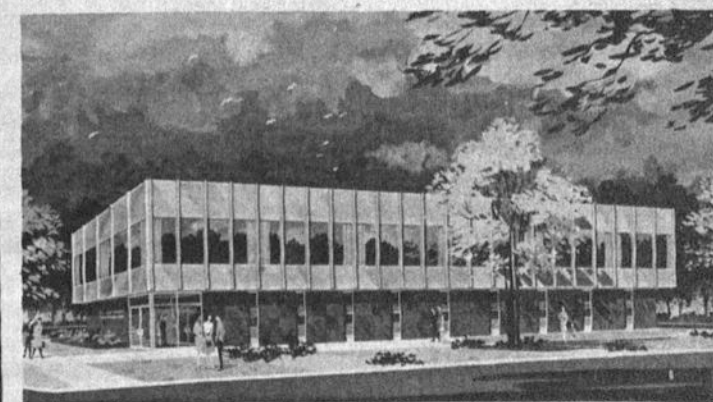
DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ!

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NES DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIUSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

SIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PERCENTAI YRASVARBU GAUTI DAZNIAU, NES IS TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBASKAS, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

KAS IR KUR?

• **ALT S-gos Seimą**, įvykusį St. Louis, aprašant, sveikintojų tarpe buvo nepaminėta sveikinę vėliau atėjusiomis telegramo mis ar laiškais.

Tų sveikintojų tarpe tenka paminėti Dr. K. Ambrozaitis, sveikinę JAV ir Kanados LFB vardu, linkėdamas vieningo darbo nepailstamaj kovoj už Lietuvos laisvę, o Vilties draugijai sėkmės jos didelių užsimojimų vykdyme.

Mieli Broliai ir Sesės
New Yorko Lietuviai,

Siaubingojo birželio 14-15 dienos, primena mums, kad tūkstančiai mūsų tautiečių žuvo tremties stovyklose, o dešimtys tūkstančių dar tebėra Sibire, Altajuje ir kituose kraštuose bei skurdžiose vietovėse, iš kurių kasdien į Balfą siunčia pundus laiškų su pagalbos prašymais.

Ar Balfas galės visus tuos gausius pagalbos šaukiančius prašymus patenkinti be mūsų visų materialinės paramos — ryžtingos aukų talkos, kai jo išdas kasdien mažėja? Jis stengiasi ir daro viską mūsų brolių skurdui sumažinti, tačiau jam į talką turim dėtis visi New Yorko lietuviai.

Baisiojo Birželio trėmimų proga Balf New Yorko skyriaus valdyba kreipiasi į Jus, New Yorko lietuviai, prašydama prisiminti mūsų brolius ir seses ir paaukoti skurstantiems po dolerį, kitą.

Aukodami visi galėsime daug kam padėti ir tuo atliksime brolišką savo pareigą.

Balf New Yorko
Skyriaus Valdyba

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

Velionis Antanas Michelevičius.

Vaidai iš Antano Michelevičiaus laidotuvių šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje.

V.A. Račkausko nuotrauka

A.A. ANTANĄ MICHELEVIČIŲ IŠLYDĖJUS

Birželio mėn. 4 d. atnešė Chicago lietuviškai visuomenei liūdną žinią, kad sulaukęs 48 m. amžiaus atsisakė su šiuo pasauliu dipl. teisininkas Antanas Michelevičius.

Koplyčioje atsisveikinimo žodyje Liet. Tautinio Akademino Sambūrio pirmininkas adv. J. Našliūnas didžiai apgailestavo ankstyvą Antano pasitraukimą iš šio pasaulio. Mirtis ateina nelauktai ir netikėtai. A. Michelevičius buvo takto ir

pareigos žmogus. Korp! Neo-Lithuania neteko gausaus filisterio, o L. Tautinis Akademinis Sambūris — gero ir pareigingo nario — Teisinių Draugija kruopštaus teisininko.

Birželio 8 d. iš šv. Kryžiaus bažnyčios virš 50 automobilių vilkstinės a. a. Antano palaikai buvo nuvežti į šv. Kazimiero kapines amžinam poilsiui.

A. a. Antanas Michelevičius gimė 1914 m. birželio mėn. 13 d. Lietuvoje, Lapių

km., Kauno apskr. Baigęs pradžios mokyklą įstojo Kaune į Jėzuitų gimnaziją ir 1934 m. sėkmingai ją baigė ir gavo diplomą. Studijuojant priklausė Korp! Neo-Lithuania. Tarnavo Finansų Ministerijoje. 1940 m. buvo paskirtas prokuroro padėjėju Vilniuje. 1944 m. bolševikams artėjant prie Lietuvos pasitraukė į Vokietiją, o vėliau persikėlė į Prancūziją. Virš dešimties metų išgyvenęs Paryžiuje, brolio Prano kviečiamas 1958 m. atvyko į Ameriką ir apsigyveno Chicagoje. Paskutiniu metu turėjo pakenčiamą darbą ir uoliai mokėsi anglų kalbos. Neįgailestinga mirtis pakirto jo gyvenimo siūlą.

Išėkis Dėdės Samo žemėje, nes Tavo gimtoji žemė dar tebėra sukaustyta ir prislėgta svetimtaučio — okupanto.

J. Jurevičius

* AVERELL HARRIMAN, savo laiku buvęs ambasadorium Maskvoje, paskirtas JAV atstovu trijų didžiųjų nusiginklavimo deryboms.

Lietuvių Bendruomenės Los Angeles apylinkės naujoji valdyba. Sėdi iš kairės: dr. Juozas Jurkūnas, Lita Žilevičiūtė, Ona Razutienė ir pirm. A. Skirius. Stovi: Vyta. Skalauskas, Br. Stančikas ir Alb. Markevičius.

LOS ANGELES

• **ALB naujoji valdyba**, pasiskirsčiusi pareigomis: pirm. A. Skirius, vicepirm. B. Stančikas, sekr. L. Žilevičiūtė, izd. A. Markevičius, jaun. reik. ved. O. Razutienė, kult. ir šviet. reik. ved. Dr. J. Jurkūnas ir narys Vyta. Sakalauskas, dabar stropiai ruošiasi Kalifornijos Lietuvių Dienai, kuri įvyks rugsėjo 8 d., Los Angeles Breakfast Club pa-

MAIRONIO JAUNOJI LIETUVA,

knyga be kurios negali apsieiti nei vienas jaunuolis, moksleivis.

Ribotas tos knygos skaičius gautas Dirvoje. Užsisakykite paštu.

Knygos kaina — kietais viršeliais 2 dol., minkštais — 1,50 dol.

talpose. Jau gautas pasižadėjimas iš dail. A. Tamoliūnaitės dalyvauti su savo audinių ir meno paroda. Taip pat bus koncertinė dalis su svečiu solistu iš rytinių valstybių.

• **Jaunimo šventė**, birželio 2 d., praėjo su dideliu pasisekimu. Pasirodė įvairių sričių meno mėgėjai: jaunutė Arbatė su savo tapybos parodėle, pianistai, solistai, chorai, valdybos grupė ir, pagaliau, didžiulė Tautinių šokių grupė. Programoje dalyvavo virš 100 jaunųjų talentų. Šventę sveikino šeštadieninė mokyklos ved. Ign. Medziukas, mok. Čiurlionienė ir Dr. J. Jurkūnas, Liet. Bend. vardu.

Visą programą paruošė Los Angeles Bend. Jaunimo reikalų vedėja Ona Razutienė, padedant O. Barauskienei, Čiurlionienei, A. Narbutui, A. Arbienei, J. Ažuolaičiui, G. Radveniui ir V. Mikuckytei.

• **Tapkime Lietuvos Laisvės Knygnešiais komitetas**, pirmininkaujant Dr. J. Jurkūnui, sėkmingai dirba, renka aukas knygų anglų kalba apie Lietuvą paskleidimui tarp įvairių, ypač jaunųjų valstybių politikų. (ns)

CHICAGO

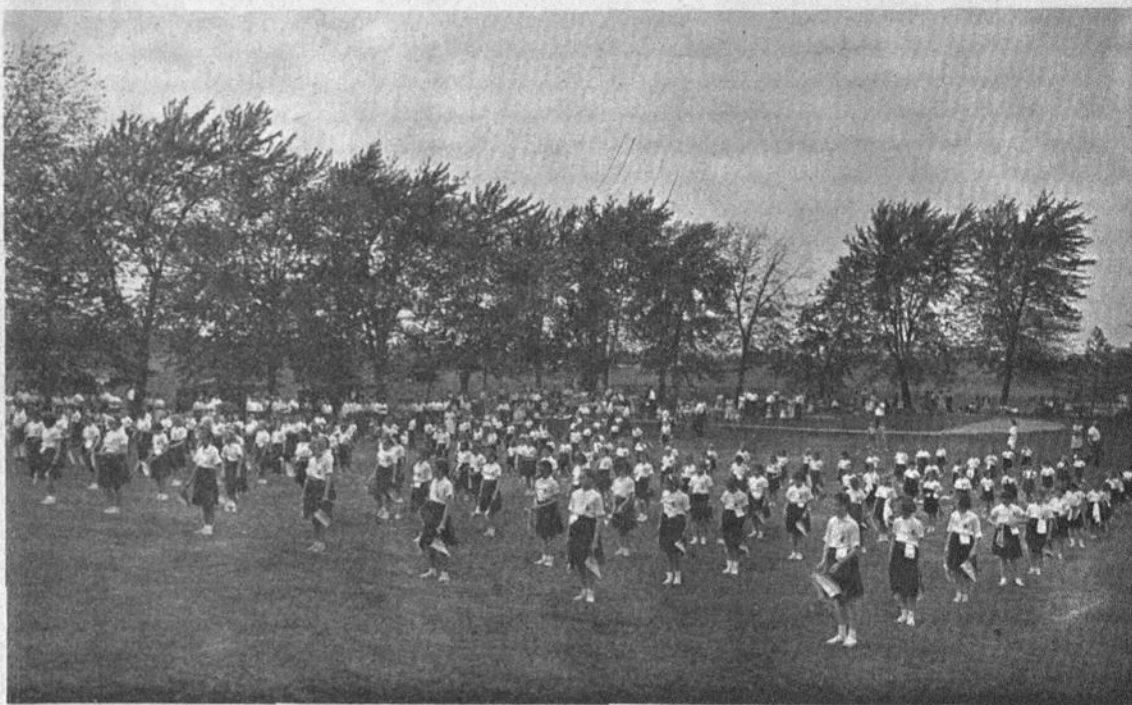
Joninių laužas

Joninės — tradicinė lietuvių šventė. Šios tradicijos prisilaikydami Chicago Lietuvos tauto skautai, jų tėvai ir rėmėjai, Joninių išvakarėse — sekmadienį, birželio mėn. 23 d., kviečia visą Chicago lietuviškąją visuomenę į Spačio daržą, Willow Springs, prie pat Archer Ave. Važiuojant iš Chicago, pravažiavus vienuolios Willod Springs šviesas, kairėje Archer pusėje; kas šiame darže dar nėra buvęs, pasiekti prie Archer Ave. — 4A kelio, rodykles.

Skautai pasirodys prie tradicinio Joninių laužo, o jų tėvai atvykusius svečius pavašins.

Tautinės Sąjungos nariai ir jų bičiuliai yra patys aktingieji mūsų organizuoto jaunimo — skautų rėmėjai, tad yra maloniai kviečiami šioje išvykoje gausingai dalyvauti ir drauge su skautais praleisti sekmadienį ir Joninių išvakarių laužą.

S. Paulauskas

Vaidai iš K. Donelaičio lituanistinės mokyklos Chicagoje dainų ir sporto šventės, įvykusios birželio 2 d. Viršuje mergaitės išsiriškusios pratimui su vėliavėlėmis, Apačioje kalba mokyklos tėvų komiteto pirm. Algis Regis, atidarant šventę. Toliau stovi mokyklos vedėjas J. Širka ir mokinių choras. Šventė praėjo su dideliu pasisekimu.

L. S. T. Korp! Neo-Lithuania filisteriui

ANTANUI MICHELEVIČIUI

netikėtai mirus, jo broliui PRANUI MICHELEVIČIUI, kitiems giminėms ir artimiesiems širdingą užuojautą reiškia

Lietuvių Tautinis Akademinis Sambūris
Chicagoje